Rust zoeken

J.N. Voorhoeve

RUST ZOEKEN

Een beschouwing over het boek Ruth

Rust zoeken

Een beschouwing over het boek Ruth

Auteur:	J.N. Voorhoeve
Redactie:	Jan Paul Spoor
Vormgeving:	Jan Paul Spoor
Eerste editie:	1926; J.N. Voorhoeve ‘s-Gravenhage
Tweede editie:	2026; OudeSporen online uitgeverij

ISBN/EAN geen
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De bijbeltekst in deze uitgave uit het Oude Testament is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling: © Stichting HSV 2010. Uitgeverij Jongbloed – Heerenveen. Alle rechten voorbehouden,

De bijbeltekst in deze uitgave uit het Nieuwe Testament is ontleend aan de TELOS-vertaling: © Grace Publishing House – Rhenen. Alle rechten voorbehouden.

'Mijn dochter, zou ik geen plaats van rust voor je zoeken, waar het je goed zal gaan?'.

Ruth 3:1

Inhoud

Een woord vooraf 8

Inleiding 11

1. Beslistheid 17

- Hongersnood 17
- De terugkeer 25
- Naomi 30
- Orpa 38
- Ruth 43
- De aankomst in Bethlehem 49

2. Dienen 55

- Achter hem aan 55
- Toevallig? 62
- Boaz 64
- Boaz ontmoet Ruth 66
- Ruth denkt aan Naomi 74

3. Rust zoeken 79

- Gehoorzaam 79
- Op de dorsvloer 83
- Ingaan in de rust 87

Ik zal u rust geven 90

4. Beloning 94

Letten op het einde 94
De wet op de lossing 99
Boaz in de poort 101
De naaste bloedverwant 105
Het overblijfsel 106
De grote genade van God 108

Een woord vooraf

Er zijn vele zoekers in onze dagen. Gelukkig zijn er ook velen, die, evenals Naomi dit deed voor Ruth, rust zoeken voor anderen, opdat het hun wel ga. Maar het belangrijkste is toch wel, dat God Zelf zoekende is naar het heil van allen. Het zoeken gaat allereerst van Hem uit; want alle zoeken naar rust voor zichzelf of anderen, is gewerkt door Hem; de grote Zoeker. Van de mens toch moest worden getuigd: 'Daar is niemand, die God zoekt'. Zodra daar dus een waarachtig zoeken wordt gevonden, is de Heilige Geest werkzaam aan geweten en hart, en mag op de beloften worden gerekend: 'Die Mij vroeg (ijverig) zoeken, zullen Mij vinden', 'Die zoekt, die vindt', 'Die Mij vindt, vindt het leven'. Deze gedachte deed mij als titel voor deze beschouwing over het boek Ruth kiezen: *Rust zoeken*.

Ik heb een vijftal lezingen gehouden over Ruth in Alphen en Rotterdam. Enige luisteraars waren zo vriendelijk, het gesprokene op te schrijven. En het uitgewerkte, aangevulde kortschrift vindt men in deze bladzijden. Ik bied ze de lezer aan met de wens van Naomi, overgebracht op geestelijk gebied: 'zou ik geen plaats van rust voor je zoeken, waar het je goed zal gaan??'

Omdat mijn doel niet alleen is: mee te werken tot het geestelijk heil, tot grotere beslistheid in het geestelijk leven, maar ook: een bijdrage te leveren tot meer Schriftkennis, wil ik hier laten volgen, voordat ik aan de beschouwing van het boek Ruth begin, een kort woord over

het karakter er van, vergeleken met de beide voorgaande boeken van het Oude Testament: Jozua en Richteren.

In het boek Jozua wordt ons het volk Israël in zijn kracht voorgesteld. Het trekt, voorgegaan door Jozua, de grote leidsman, het beloofde land overwinnend binnen. Telkens wordt de voet gezet op een nieuw stuk van de erfenis, en eindelijk rust heel land van de oorlog.

In het boek Richteren vinden wij het verval van Israël beschreven. Dat al begon in de dagen van Jozua. De afwijking neemt toe, na de dood van deze trouwe opvolger van Mozes. Het wordt zo erg, dat de HEERE God het land moet geven in de hand van plunderaars, en Hij ze moet verkopen in de hand van hun vijanden.

In het boek Ruth worden we verplaatst in de tijd van de richters, met het doel, ons Gods wegen van genade te laten zien. De richters zelf waren verlossers voor het volk in de bange dagen, die de Israëlieten door eigen schuld doorbrachten. Het waren geloofsmannen. In dagen van verval komt het aan op persoonlijke trouw. Zodra het volk tot God riep in de nood, verwekte De HEERE richters, telkens weer een ander, omdat, na het sterven van de richter, het volk steeds opnieuw afweek. Maar nu is het zo mooi, dat we, behalve de mededelingen over de geloofsmannen in een tijd van verval, ook een korte geschiedenis hebben uit die tijd, die ons op treffende wijze schildert, hoe Gods genade triomfeert. De genade verwekt geloof, ook over de grenzen van het uitverkoren volk, en tegelijkertijd beloont ze het geloof, dat ze heeft verwekt.

Het boek Jozua loopt evenwijdig met de brief aan de Efeziërs. De gelovigen zijn in beginsel gezet in de hemelse gewesten, maar stap

voor stap moeten ze het praktisch veroveren, en de boze machten in de lucht verslaan in de kracht van de Geest.

Het boek Richteren heeft overeenkomsten met de tweede brief aan Timotheüs. Alles is in verval in de Gemeente, en nu komt het aan op persoonlijke trouw, en op persoonlijke afzondering van het kwaad, op een blijmoedig getuigen over dat wat naar Gods wil is.

Het boek Ruth verplaatst ons in een tijd van afwijking in de Gemeente, toen God het nodig oordeelde, de brief aan de Hebreeën te laten schrijven. Het is als het ware een opwekking, de genade vast te houden, die van God komt en de moed geeft, om dan weer de verwachting, die zij wekte, te vervullen; namelijk door het geloof de wereld te overwinnen, en zich helemaal tot de Heer te wenden 'buiten de legerplaats' en 'binnen de voorhang'. Met grote beslistheid moeten de dingen Gods worden gekozen. De harten moeten zoeken naar de vertrouwelijke omgang met God en de door Hem Gezondene.

Laten we daarom dit mooie boek van het Oude Testament lezen en onderzoeken, en laten beschijnen door het licht, dat het Nieuwe Testament er over werpt!

Inleiding

Is het niet wonderheerlijk, een boek te bezitten als het boek Ruth, dat ons de vertroostingen doet zien van Gods genade te midden van de droevige toestanden? Hier vinden wij het huwelijksleven als een bolwerk; het persoonlijke leven vol tederheid en liefelijkheid; het gemeentelijke leven, al is dit door het geheel veronachtzaamd, maar door de enkeling gehandhaafd met grote trouw. Het boek Ruth is een boek van genade en geloof. Het is als een oase in de woestijn, een liefelijke idylle te midden van Israëls duistere historie. In het boek Richteren krijgen we het benauwd, als we de dorheid en onvruchtbaarheid van de wegen van de ontrouwe mens zien. Hier, in dit boek, waait een frisse wind van Gods werk. Een genade, die alles wonderbaarlijk ten goede doet keren. Mozes zei, dat de HEERE God het volk Israël in een goed land zou brengen (Deut. 8:7). En hier, in het boek Ruth, kunnen we de 'waterbeken, bronnen en diepe wateren' als het ware zien vloeien en stromen! 't Is het aantrekkelijke van het morgenrood, van een heerlijke zonsopgang. Alles ademt genade; geen wanklank verstoort de heerlijke harmonie.

Als we dit kleine boek, met zijn viertal hoofdstukken, beschouwen, wordt het een groot boek, en hoe meer wij het tot ons laten spreken, hoe groter omvang het voor ons aanneemt, 't Is dezelfde hetzelfde tijdvak, waarop deze geschiedenis zich afspeelde, als waarop ontrouw, haat, doodslag en gruwelen werden gevonden. En toch vinden we hier niets van dit alles. Hier hemelse gevoelens en genegenheden.

Hier 'dagen van de hemel op aarde!' Twee belangrijke waarheden lopen evenwijdig in de geschiedenis van mensen: Gods wegen en menselijke verantwoordelijkheid. De mens faalt altijd; komt steeds te kort in alles wat hem is toevertrouwd. Gods raadsbesluiten en beloften zijn onveranderlijk. Hij vervult ze ondanks alles. En de geschiedenis van die genade wordt in dit kleine boek zo goddelijk mooi ontwikkeld. De mens kan op de genade geen aanspraak maken, kan ze niet met worstelen verkrijgen; maar ook zijn schuld kan de genade niet vernietigen, en het vreselijkste verval kan haar niet aan banden leggen. Komt dit niet treffend uit in de profetieën van Bileam? Telkens wordt daar 'het gezicht van de Almachtige' getoond. Hoeveel droevigs is er in Israëls tenten! Maar God ziet in het volk naar Zijn raadsbesluiten en beloften. En dan schildert de genade een liefelijk toneel. Ook de profetie van Zacharia werpt een heerlijk licht op den rijkdom van Gods genade. De hogepriester Jozua zien we er, in vuile kleren. Maar God bestrafte satan, die de hogepriester aanklaagt, omdat God Zelf, Jeruzalem, van welke stad de hogepriester de vertegenwoordiger is, had uitverkoren. Hoe meer nu het kwaad toeneemt, hoe wonderlijker de geschiedenis van de genade wordt. Waar de zonde meerder geworden is, wordt de genade meer dan overvloedig. De genade gaat onweerstaanbaar haar weg, totdat het doel, dat zij zich gesteld heeft, is bereikt. Het uitgangspunt van die genade is Gods hart, het middelpunt er van is de persoon van de Heer Jezus, het einde de stralende heerlijkheid. In Christus zal de verbinding met de voorwerpen van die genade worden gezien.

Dus als het boek Ruth een boek van genade kan worden genoemd, dan is het vanzelfsprekend ook een boek van geloof. Want genade en geloof gaan samen. God zoekt rust voor de voorwerpen van de

genade, en deze nemen in vertrouwen aan, wat Hij voor hen heeft bereid. Het geloof is de hand, die de genade aangrijpt. Het eigent zich deze rechtens toe. Het stelt vol vertrouwen in Gods beloften, en maakt zich één met het volk van de beloften, al wordt dit ook gesmaad. Het vindt, tenslotte, zijn vreugde in Hem, die de Drager en Erfgenaam der beloften is. 'Wij zien Jezus!' zouden we kunnen schrijven boven de brief aan de Hebreeën. En ook hier, in dit kleine boek, is de Heer Jezus, van wie Boaz een beeld is, het Begin en het Einde.

Het treffendst komt dit wel uit, doordat we de naam van Ruth vinden in het geslachtsregister van Hem, die Davids Zoon en Davids Heer is. Twee Kanaänitische andere vrouwen worden in het geslachtsregister van de Heer Jezus vermeld: Thamar en Rachab. En ten slotte ook een Moabitische: Ruth (Matt. 1:3, 5). Abraham had de belofte gekregen, dat de volken gezegend zouden worden door zijn zaad. En de vervulling van die belofte wordt ons hier op heerlijke wijze getoond. In Mattheüs 1 lezen we: 'en Salmon verwekte Boaz bij Rachab; en Boaz verwekte Obed bij Ruth'. Boaz betekent: 'In Hem is sterkte'. (2 Kron. 3:7). En die God, in Wie sterkte is, gaf in Zijn genade een Heiland, de ware Boaz, die voor Israël en de volken de Man van genade zou zijn.

Het boek Ruth heeft geen indeling nodig, want het is door de hoofdstukverdeling, die in de loop van de geschiedenis werd aangebracht, vanzelf in vier goede onderdelen verdeeld. De hoofdpersoon is Ruth, waarom het boek ook haar naam draagt. Haar naam betekent: vriendschap of bevrediging. Zij is in alles een toonbeeld van Gods vriendschap, van Gods genade. Zij heeft volle

bevrediging gevonden in hetgeen haar deel werd onder de vleugels van de HEERE.

We vinden in de vier hoofdstukken vier hoofdgedachten.

In hoofdstuk 1 - Ruth's beslistheid (standvastigheid);

" 2 - haar dienen;

" 3 - haar rustige overgave (afhankelijkheid);

" 4 - haar beloning.

Vier is het getal dat met deze aarde in betrekking staan, zoals vier jaargetijden, vier windrichtingen. God wilde ons het aardse leven van alle zijden, van vier zijden, laten zien. Vandaar ten eerste die beslistheid, dat is het zich geheel geven; ten tweede die ijver om te dienen, zichzelf vergetende; ten derde die afhankelijkheid, dat wachten op Hem, in Wiens hand ons leven is; en ten vierde het dankbaar ontvangen van al Gods zegeningen, die Hij uit genade over ons uitstort, maar die alleen door ons genoten kunnen worden, wanneer we ze gelovig als uiting van Zijn goedheid en gunst aangrijpen. En dit wordt ons nu niet getoond in grote daden, in machtige overwinningen. Nee, alles is zo doodeenvoudig, zo huiselijk, zo landelijk. De mensen in het gewone dagelijkse leven immers moeten ook kunnen rekenen op Gods genade; ze kunnen, als ze getrouw zijn, heerlijke geschiedenissen maken, waarvan Gods onbegrensde genade uitstraalt, tot roem van Zijn Naam en tot verkwikking van velen.

In den tijd van richters is er veel wapengekletter geweest. Ook vrouwen hebben het zwaard ter hand genomen. En we beluisteren strijdliederen en krijgsgezang. Nu zullen we de laatsten zijn, dit af te

keuren. Gods gerechtigheid eist voldoening. Daarom zijn er mannen nodig als Ehud en Samgar en Gideon; vrouwen als Debora en Jaël. God gebruikt ieder op Zijn tijd en op Zijn wijze; als Zijn heilige doeleinden maar bereikt worden. Maar ontegenzeglijk is het toch het mooiste, als God niet het zwaard geeft, maar de sikkel. Zoals in het boek Ruth. Geen zwaarden, geen krijgswagens, maar zeisen, die gerst en tarwe maaien; de geur van hooivelden, en ruisende akkers. Geen mensen, die elkaar vermoorden, maar begroetingen van elkaar: 'De Heere zij met u!' 'De Heere zegene u!' Geen verdriet over gestorven zonen, maar een van jonge levensvreugd juichend kindje op de schoot. Geen vrouw, die een man aanzet om de vijand tegemoet te gaan, of die een hamer en nagel opneemt om de tegenstander te verslaan; maar een vrouw, die voor haar schoonmoeder zorgt, en die zich aan haar man wijdt. Met een bruiloftslied eindigt dit korte boek. Vrouwen kunnen de man evenaren, als zij opkomen voor waarheid en recht zoals in het boek Richteren. Maar we zien ze ook graag als moeders, die in intieme kring geur verspreiden; als stille Maria's aan Jezus' voeten; ijverige Martha's, die Jezus dienen; aanhankelijke Maria Magdalena's, in wie de mensenliefde van God ons tegemoet komt.

In het boek Ruth wordt ons eerst een terugblik gegeven, en dan een inleiding op hetgeen volgt. Het treft de lezer, dat in het boek Samuël niets wordt vermeld over het geslacht van David, waarover dit boek spreekt. Eerst stelt het Saul voor, de koning naar het vlees, en dan David, de koning naar de genade. Als we nu het boek Ruth bekijken, dat waarschijnlijk door Samuël is geschreven, als een inleiding op het eerste boek van Samuël, dan is alles duidelijk. De schrijver van het boek Ruth laat ons eerst een blik slaan in het verleden; in de dagen,

toen de richters richtten. Ach, wat zag alles er treurig uit in Israël! Er was geen verwachting meer voor het volk! Maar Gods genade waakte. Er waren nog families, zoals ze ons in het boek Ruth beschreven worden. Er waren nog mensen, die met God rekening hielden. En meer dan dat: daar was nog een God, die Zich verheerlijken kon in een voorwerp buiten de grenzen van het volk, om zodoende Israël tot zegen te zijn. En daarom spreekt de schrijver van dit boek aan het einde over het geslacht van David, zodat we, na het bedroevende boek Richteren, doormiddel van deze tussengevoegde geschiedenis van Ruth als vanzelf een boek verwachten, waarin de man, die zo'n treffende voorgeschiedenis had, zoals het boek Ruth ons tekent, wordt beschreven in zijn hele leven.

Dus geen chronologische volgorde hier: Jozua, Richteren, Ruth, Samuël. Maar Jozua, Richteren, Samuël; en tijdens het boek Richteren, een verbindingsschakel, het boek Ruth.

Is en blijft genade niet steeds het centrum, waaromheen alles zich beweegt? Genade brengt de zondaar tot de Vader. Genade bewaart de verloste op de weg naar de hemel. Genade voert in de heerlijkheid in. Genade waakt over Israël en over de Gemeente; over de enkeling en over de velen. De genadegaven van God zijn onberouwelijk!

1. Beslistheid

Hongersnood

Wanneer en in welke omstandigheden heeft de geschiedenis van Ruth plaats gevonden?

Het antwoord wordt gegeven in Ruth 1:1: 'In de dagen dat de richters leiding gaven aan het volk, gebeurde het dat er hongersnood was in het land. Daarom ging een man uit Bethlehem in Juda op weg om als vreemdeling in de vlakten van Moab te verblijven, hij, zijn vrouw en zijn twee zonen'.

De tijd van de richters was een tijd van verval en ellende. En God gebruikte verschillende middelen van tucht voor het volk, dat Zijn inzettingen en de rechten van Zijn wet had verlaten. Hij zond oorlogen en pest. Hij deed ook honger in het land komen. Dit laatste tuchtmiddel werd hier gebruikt. In Psalm 105:16 lezen we: 'Hij riep een hongersnood over het land af, Hij liet het volledig aan brood ontbreken' [1]. Welk een verschil met de belofte uit Deuteronomium 8: 9: 'een land waarin u zonder schaarste brood zult eten, waarin het u aan niets ontbreken zal'.

In deze tijd nu, waarin alle staf van brood was gebroken, en er dus honger in het land was, spelen de gebeurtenissen, die het boek Ruth

---

1 Noot HSV: Hij … ontbreken - Letterlijk: Hij brak elke staf van brood.

staan, zich af. We weten niet precies onder welke Richters Naomi leefde. Het derde hoofdstuk bevat de inval van de Moabieten, die door Ehud ten onder werden gebracht, zodat het land tachtig jaar stil was. Daarna werden de Israëlieten verkocht in de hand van de Kanaänieten, en vervolgens in die van de Midianieten. In die tijd nu was Israël zeer verarmd, en leed honger. We mogen dus wel veronderstellen, dat in die dagen, dus in de dagen van Gideon, de geschiedenis van het vertrek van Elimelech en zijn gezin plaats vond.

Vlak vóór het boek Ruth wordt in het slot van het boek Richteren de oorzaak van al deze jammer aangegeven. We lezen daar: 'In die dagen was er geen koning in Israël: eenieder deed wat juist was in zijn ogen'. Te voren was ditzelfde woord reeds eens gebezigd in Richteren (17:6). Maar 't is zeer merkwaardig, dat Richteren met dit woord sluit, en daarmee dus als 't ware het boek Ruth inluidt. 'In die dagen ... gebeurde het dat er hongersnood was'. Waarom? Omdat iedereen deed wat hij wilde, en naar God niet vraagde!

Dit komt dan ook treffend uit in het begin van het boek Ruth. Als er hongersnood is, vraagt de man uit Bethlehem-Juda niet wat God wil, maar ontvlucht hij de moeilijkheden, door in de velden van Moab zijn heil te zoeken.

In de velden van Moab! Daar had God eens door Bileam zulke heerlijke dingen over Zijn volk gesproken. En daar was de straf van Heere over Zijn volk gekomen, omdat het naar satan en niet naar Gods wil had geluisterd (Num. 22-25).

Ach, het is nog altijd zo: 'Gerechtigheid verhoogt een volk, maar zonde is een schandvlek voor de natiën'. (Spr. 14:34). Ook nu nog

straft God de volken, maar men let er niet op. De eigen wil geldt. Het liefst schaft men alle gezag af. Ook persoonlijk geeft men zo weinig acht op hetgeen God zegt; men doet wat goed is in eigen ogen.

Gelukkig, dat er uitzonderingen zijn. Aan de donkere hemel heeft God lichten gesteld. Een Ruth, een Esther tonen ons dit zo heerlijk. We hebben twee boeken in de Bijbel, die den naam van een vrouw dragen. En beide boeken geven ons toonbeelden van Gods ontferming. Maar vooral in het boek Ruth zingt de genade haar lied. Is dit boek dan niet bij uitstek geschikt ter overdenking in de 'genadetijd', waarin wij leven mogen? De Heere Jezus heeft eens tot Johannes en Jakobus gezegd, toen deze vuur uit de hemel wilden laten komen om Zijn vijanden te verdoen: 'U weet niet van welken geest u bent' (Luk. 9:55). In Elia's tijd was het juist, om zo te handelen. Maar de Heer Jezus was als Elisa, de man van genade, die ja, wel eens oordeelde en woorden van streng verwijt sprak, maar die toch niet gekomen was om te oordelen, maar om te behouden. Zijn geest was de geest der genade. En deze geest, die ons in het Oude Testament zo heerlijk tegemoet waait in het boek Ruth, is de geest, door welke we ons, sinds Jezus op aarde kwam, en tot aan Zijn heerlijke wederkomst, moeten laten leiden. Laat ons ook daarom dit kleine boek lezen, herlezen, en in ons opnemen!

In de eerste vijf verzen van het boek Ruth vinden we een droeve geschiedenis van tien jaren.

De namen der mensen, die deze treurige geschiedenis beleefden, die deze meemaakten door eigen schuld, worden allemaal genoemd. Hoe ernstig!

‘De naam van de man was Elimelech, de naam van zijn vrouw Naomi en de namen van zijn twee zonen Machlon en Chiljon, Efrathieten uit Bethlehem in Juda. En zij kwamen in de vlakten van Moab en bleven daar’ (vs. 2).

De namen van de vader en de moeder spraken van goede dingen. Elimelech betekent: ‘Mijn God is koning’. Naomi wil zeggen: ‘De liefelijke, de vertroostende’. De namen van hun afkomst en hun woonplaats getuigen van zegen. Efratha wil zeggen: ‘Vruchtbare’. Bethlehem betekent ‘Broodhuis’, Juda ‘Godloven’. Al was Bethlehem klein, toch was het, gelegen in de nabijheid van de waterleiding van Salomo, de korenschuur van Palestina. ‘Vruchtbaar Broodhuis’. ‘Om God te loven!’

In deze velden nu woonden deze mensen. In het door God zo bijzonder gezegende Juda. Straks zou in die velden David zijn harp tokkelen en zingen: ‘De Heere is mijn Herder, mij ontbreekt niets!’ Micha zou van Bethlehem-Efratha profeteren, (Mi. 5:1) dat het de aardse geboorteplaats zou zijn van de Messias, ditzelfde kleine plaatsje, dat in Naomi’s dagen slechts de armoede en hulpeloosheid van de mens deed zien. Nog later zouden de engelen in Bethlehems velden uitspreken: ‘Heerlijkheid zij God in [de] hoogste [hemelen], en vrede op aarde, in mensen van [zijn] welbehagen’, en dan zou, door de geboorte van Christus, alle natuurlijke vruchtbaarheid verre overtroffen worden.

En nu? Niet alleen is er armoede en hulpeloosheid, maar er is ook geen behoefte aan een Helper. Dit wordt ons treffend voorgesteld door de geschiedenis van dat ene gezin van Elimelech. Dit ouderpaar denkt niet aan de Heere. Ze zijn zeer bezorgd. Als een zoon aan hen

geboren wordt, noemen ze hem Machlon, dat is 'Ziekte'. En als een tweede zoon hun wordt geschonken, zeggen ze: Chiljon, dat is 'Pijn' of 'Smart'. Vrees en wanhoop kenmerkt hun doen en laten.

Maar meer nog. Als de honger gaat nijpen, verkopen ze hun bezittingen, en overleggen ze ten slotte, het land te verlaten. Nu is honger een scherp zwaard. In de oorlogsjaren, die nog niet zo lang voorbij zijn, [2] zijn er ook door vele gelovigen in Christus dingen gebeurd, die men vroeger niet van hen had verwacht. Maar te verontschuldigen is zo iets toch niet. Juist het gebrek, de tegenspoed, moet bij de gelovigen doen uitkomen, dat er bij hen vertrouwen op God is.

En we krijgen later toch de indruk, met een gelovige familie te doen te hebben. Maar ze hadden geen geduld om op God te wachten. Ze vroegen Hem ook niet om raad. Ze wisten bovendien, dat een Israëliet het land van zijn vaderen niet mocht verlaten. Hoeveel waarde hechtte God aan het erfdeel, dat Hij gaf! Het viel hun echter te moeilijk, in deze omstandigheden gehoorzaam te zijn. Daarom verlieten zij het land der vaderen en vestigden zij zich in Moab.

En nu vonden zij wel brood in het vreemde land, maar ... ook graven. Want God kwam hen tegen. Het ene leed na het andere trof hen. Immers, men kan wel de plaats van het oordeel ontvluchten, maar niet het oordeel zelf.

Het is nu, wat het oordeel betreft, anders dan in Israëls tijd. Nergens staat geschreven, dat wij ons land niet zouden mogen verlaten, om elders ons brood te verdienen. Maar ook nu geldt de vraag, of wij

---

2 Dit boekje stamt uit 1926

beproevingen, die God ons zendt, op mensenlijke wijze ontlopen willen, of ons willen overgeven aan Zijn leiding.

Hoe vaak handelen wij, wat het onderhoud van zijn familie, en wat zijn zakelijk leven betreft, zoals Elimelech! We vergeten vaak, dat het stoffelijke niet gaat boven het geestelijke. Dat de mens niet bij brood alleen leeft, maar bij alle woord, dat uit de mond van God gaat. God is nabij en zorgt; ook voor vrouw en kinderen. Dat Hij nooit in de steek laat, wie op Hem vertrouwen. Dat de nood nooit te groot is voor Hem. Dat de tijden van 'dorheid en honger' juist dikwijls de beste leertijden voor ons zijn. Het is waar, we moeten niet met de handen over elkaar zitten. Uitersten zijn nooit goed. Voorzichtig letten, wat God onze hand geeft om te doen, is niet een lijdelijk toezien. De belangrijke vraag is steeds, welke beginselen ons leiden. Willen we rijk worden? Of houden we bij alles rekening met de hogere belangen? We hebben uit de mond van de Heiland de vermaning: 'Zoekt echter eerst het koninkrijk <van God> en zijn gerechtigheid', maar ook, als wij naar deze vermaning handelen, de belofte: 'en al deze dingen zullen u erbij gegeven worden' (Matt. 6:33). Helaas, hoeveel bezorgdheid is er aangaande de aardse dingen! Hoe vaak wordt het koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid er voor terzijde geschoven of op de laatste plaats gezet! Bijvoorbeeld: iemand komt in moeilijkheden wat het bestaan betreft. Hij zint en denkt, en neemt het besluit, naar een ver land te gaan. Maar hij vergeet helemaal er over na te denken, of hij met zijn gezin daar geestelijke gemeenschap met anderen zal kunnen hebben; of zijn zonen er in aanraking zullen kunnen komen met kinderen uit andere godvrezende gezinnen. En de bezorgdheid voor het tijdelijke verdrijft de zorg voor het hogere, het eeuwig-blijvende. Er is misschien aardse voorspoed, maar

geestelijke achteruitgang. Het is goed, als er dan maar geen aardse voorspoed komt. Want dan gaat men nadenken en terugkeren, of in elk geval zich oordelen. Gelukkig; want we kennen voorbeelden, ook uit de laatste tijd, dat tegenspoed, dat verliezen, dat plotselinge ernstige ziekte tot inkeer hebben gebracht. Alleen blijft het droevig te zien, hoe voor het gezin of de omgeving, geheel of gedeeltelijk, de gevolgen van de afwijking meestal niet verdwijnen. En de tot inkeer gekomenen zelf keerden wel terug, en getuigden in de laatste dagen van het leven van Gods vergevende liefde en onbegrensde genade. Maar niet met een jarenlang voorbeeld, waarin ze tot een licht en zout hadden kunnen zijn, te midden van een verdorven geslacht, dat in duisternis verkeert.

Bij Elimelech ging het, zoals het zeker het meest wenselijk is, wanneer wij eigen wegen gaan: de verdrukking in. Nauwelijks is de familie in de velden van Moab gekomen, of het leed treft zijn gezin. Elimelech zelf sterft. En nu volgt een nieuwe fout van de familie. Misschien eerst door hun vader nog tegengehouden. Nu nemen beide volwassen zonen na zijn dood zich Moabitische vrouwen, in plaats dat zij met hun moeder terugkeren om met Israëlietische vrouwen te trouwen. Een ongelijk juk! Het heilige zaad met het onheilige vermengd! Naomi heeft blijkbaar niet veel van dit verkeerde gevoeld. De zonen nog minder. En enige jaren leeft nu de moeder met haar twee zonen en twee schoondochters uiterlijk in liefde en vrede.

Het is merkwaardig, hoe Gods genade weer telkens ingrijpt. Naomi en haar zonen hadden geen zegen verdiend. En toch God gaf die. Hij deed beide mannen echt lieve vrouwen vinden. Het beste bewijs daarvoor hebben wij daarin, dat Naomi getuigt, dat zij

goedertierenheid hadden bewezen bij de doden en aan haar. Hoe gehecht zij bleken te zijn aan hun schoonmoeder, en hoe vriendelijk, hartelijk en voorkomend hebben zij deze behandeld! Verder blijkt, dat een van de vrouwen met grote toegenegenheid luisterde naar dat wat haar schoonmoeder haar vertelde over de God van haar vaderen. Hoewel Ruth de tegenslag zeker opmerkte, lette zij toch meer op het geloof van haar schoonmoeder. Zij begreep, dat zij niet tevergeefs met Naomi in aanraking was gekomen, al was het dan ook op een weg van ongehoorzaamheid, doordat Machlon haar had gehuwd.

Maar al greep Gods genade hier zo treffend zichtbaar in, Gods heiligheid werd daardoor toch niet veronachtzaamd. In deze geschiedenis van ongehoorzaamheid thans, treedt dit ook zo ernstig aan het licht! Enerzijds Gods onbegrensde, soevereine genade, die zich verheft boven alle ongehoorzaamheid van de mens. Anderzijds Gods heilig vuur, dat verteert, ook al geldt het hen, die tot Zijn volk behoren, ja, juist dan het meest en het allereerst.

Als Orpa en Ruth, de vrouwen van Chiljon en Machlon (volgens Ruth 4:10 was Ruth Machlons huisvrouw), een aantal jaren gelukkig hebben geleefd met hun mannen, sterven beiden mannen in Moab, net zo als Elimelech.

Een droevig schouwspel zien we nu! Brood hadden deze mensen gevonden; van honger behoefden ze niet om te komen. Maar de dood nam drie mannen uit dit ene gezin in korte tijd weg! Zodat we een beeld van zwakheid aanschouwen: drie weduwen! En geen kinderen, geen kleinkinderen! Een oude vrouw, overgelaten met haar beide schoondochters in een vreemd land, zonder middelen van bestaan, beroofd van de broodwinners!

Is het niet een sombere geschiedenis, die in deze eerste vijf verzen ons wordt verhaald? Welk een leed! Vreselijk, als de dood zo slag op slag slaat! De bijbel deelt het alles heel eenvoudig mee; maar daarom juist is het zo veelzeggend! Dit boek Ruth is een van de beste bewijzen, dat ook het Oude Testament door de Heilige Geest is ingegeven. Zo kunnen mensen niet schrijven! Hierin is niet alleen Gods Woord in te vinden, maar alles wat ons in dit boek wordt medegedeeld, van het eerste tot het laatste vers, is Gods Woord. Door de Heilige Geest gedreven, heeft Samuël, of een ander, deze idylle te boek gesteld, en we luisteren er eerbiedig na, woord voor woord, omdat God er door tot ons spreekt.

De terugkeer

Bij de eerste fout het verlaten van het vaderland is een tweede gevolgd het blijven in de velden van Moab, niettegenstaande Gods stem zo duidelijk sprak. Zal Naomi nu nog langer blijven, nadat ook haar zonen zijn gestorven ?

Gelukkig, als er tien jaren voorbij zijn, hoe vlug wijkt men af, - hoe lang kan soms een afwijking duren - besluit Naomi terug te keren naar Bethlehem-Juda.

'Toen maakte zij zich met haar schoondochters gereed en keerde terug uit de vlakten van Moab, want zij had in het land Moab gehoord dat de Heere naar Zijn volk omgezien had door hun brood te geven. Daarom trok zij weg uit de plaats waar zij geweest was, en haar twee schoondochters gingen met haar mee' (vs. 6, 7).

Merkwaardig! Als de nood op het hoogst is, is Gods hulp nabij! Maar die hulp komt langs een weg van inkeer, van terugkeer!

Als de verloren zoon alles heeft verteerd, en hij gebrek lijdt, spreekt God tot hem. Hij komt tot zichzelf. In zijn gedachten wordt opeens de herinnering wakker, dat het bij zijn vader zo goed was; dat zelfs de huurlingen er overvloed hadden.

Zo ging het ook bij Naomi. Als alles verteerd is, als ze beroofd is van man en zonen, als ze tien jaren in een vreemd land heeft verkeerd zonder er echt gelukkig te zijn, doet de HEERE haar opeens vernemen, dat Hij Zijn volk had bezocht, door er brood te geven. In het land van Moab werd de blijde boodschap gehoord. En het had een machtige uitwerking op Naomi. Zij sprak er over met haar schoondochters. En eenstemmig maakten zij zich op van de plaats, waar zij woonden, om hun heil te zoeken in het land van de God van Israël.

Tien jaren was Naomi in het vreemde land geweest; tien is het getal van verantwoordelijkheid: denk aan de tien geboden. God had haar dus een volle tijd van verantwoordelijkheid gegeven. Maar zij had gefaald. Nu zij echter wilde terugkeren, zou alles anders worden. Als we gefaald hebben, blijft er maar een weg over: ons op Gods genade werpen.

Naomi is een beeld van het afgeweken en terugkerende volk van de HEERE. Het kan een tijd af dwalen, maar komt toch weer terug en op zijn plaats. Het leed is zo beschikt om tot erkentenis te brengen. Laat ons dan God danken, als Hij Zich een Worstelaar betoont. De eigen kracht en eigen wil moeten worden gebroken, opdat wij Zijn naam zouden kunnen verheerlijken.

Keert iemand God ook maar enigszins de rug toe, dan is dan heel bedroevend! Maar komt zo iemand ook maar enigszins tot inkeer, tot terugkeer, dan is het tot zegen en vreugde!

Ook maar enigszins. Als de verloren zoon zich voorneemt, om naar zijn vader terug te keren, is zijn inkeer maar ten dele. Hij kent het hart van zijn vader niet. Hij wil als een dagloner behandeld worden. Pas als de vader hem tegemoet loopt, en hem om de hals valt en hem kust, is Gods werk in zijn ziel volkomen. Dan zegt hij niet meer, wat hij zich voorgenomen had: 'Maak mij als één van uw dagloners', maar verliest hij zich alleen in het gezondigd hebben en niet waardig te zijn. Dan rust hij, onuitsprekelijk gelukkig, in de liefderijke armen van zijn vader, en laat hij zich al zijn genadebewijzen welgevallen, ja, is vrolijk met zijn vader.

Ook maar enigszins. Zo was het ook bij Naomi. Als zij zich voorneemt om terug te keren naar haar land, is het, omdat zij aanvoelt, dit te moeten doen; omdat zij mee wil genieten, al was het als een verworpene, van de zegeningen van de Heere. Maar als Ruth haar grote beslistheid aan de dag legt, erkent zij, dat Gods slaande hand *terecht* op haar was nedergekomen, en kust zij de stok, die haar sloeg. Pas dan is zij losgemaakt van de velden van Moab, en komt zij in Bethlehem, wel bedroefd, maar toch met een hart vol dankbaarheid. Zij werpt zich op Gods genade, die in de gerstenoogst, die toen juist begonnen was, haar de belofte leek te willen geven van Zijn rijke, onverdiende zegeningen.

Deze terugkeer is niet helemaal volkomen. Als God de inzetting geeft van de rode vaars (Num. 19), schenkt Hij daarin een voorziening voor de terugkeer van de gelovige, maar toont tevens, hoe dit werk

dagen duurt. Er is sprake van een eerste, een derde, een zevende dag. Pas op de zevende dag was er volkomen reinheid. Petrus, als hij gezondigd heeft, weent bitterlijk. Dat is het begin van zijn terugkeer. Maar de Heere Jezus moet hem op de dag der opstanding, en ook later, nog afzonderlijk tegenkomen tot zijn volkomen herstel.

Dit staat echter vast: alle inkeer en terugkeer is een werk van Gods Geest. En al komt alles niet opeens het zal voortwerken.

Het is wonderlijk: uit een schijnbaar uitgestorven geslacht, komt straks het heil voor heel Israël: David en Davids grote Zoon worden uit dit geslacht geboren. Maar het is een gevolg van de terugkeer van Naomi; onder Gods leiding natuurlijk. Want hoe verkeerd ook Naomi deed met haar land te verlaten: God had alles in Zijn hand, en leidde het zó, dat daardoor een Moabitische met een Israëliet verbonden werd, nadat Naomi tot erkentenis was gekomen. Uit het kwaad weet God het goede te voorschijn te brengen. Mits het kwaad wordt geoordeeld.

Ook wanneer Israël terugkeerde, elke keer wanner het dit deed, was er zegen. Profetisch getuigt het Woord, dat het in de toekomst ook zo zal zijn. In Hosea 1:9 lezen we: 'Geef hem de naam Lo-Ammi, [3] want u bent niet Mijn volk en Ík zal er voor u niet zijn'. Ammi betekent: 'Mijn volk' [4]. Israël was Gods volk. Maar het zou door zijn afwijking worden: Lo-Ammi, dat is 'Niet Mijn volk'. Elimelech en Naomi zijn een beeld van het vanwege zijn zonden onder de volken vertoevende Israël. Maar als een deel van Israël onder het oordeel

3 Noot HSV: Lo-Ammi betekent: niet Mijn volk

4 Noot redactie: De schrijver had hier in het origineel 'geliefde'. De schriftplaats zelf maakt echter de betekenis duidelijk. 'Mijn volk'

is gevallen, zal een ander deel er van tot inkeer komen. De Schrift spreekt, in Oud- en Nieuw Testament, van een 'overblijfsel'. Ruth, die Naomi aankleeft, is hiervan een type. Maar ... Ruth was toch een heidense? Hoe kan zij dan een beeld zijn van het overblijfsel van Israël? Het antwoord op deze vraag is, dat Israël door zijn ongeloof praktisch aan de heidenen gelijk was geworden: 'Lo-Ammi' 'Niet-Mijn-volk'. Maar de genade zal tot inkeer brengen; en zo zien we in de profetieën het overblijfsel als Naomi en Ruth met schuldbesef en gelovige beslistheid terugkeren naar het 'broodhuis'.

'Hoewel Ik hen ver weggedreven heb onder de heidenvolken en hoewel Ik hen in de landen verspreid heb, toch zal Ik voor hen een heiligdom zijn, hoe kort ook, in de landen waarin zij gekomen zijn ... Ik zal u verzamelen uit de volken, en Ik zal u bijeenbrengen uit de landen waarover u verspreid bent, en Ik zal u het land van Israël geven' (Ezech. 11:16 en 17). In Hosea 6 wordt ons gezegd, dat, als er terugkeer is, er ook genezing volgt. En Paulus zegt in Romeinen 11:5 en 6, nadat hij de vraag had beantwoord, of God dan Zijn volk verstoten heeft, dat er ook in deze tegenwoordige tijd een overblijfsel naar [de] verkiezing van [de] genade; en hij wijst in vers 15 van hetzelfde hoofdstuk er op, wat hun aanneming anders zou zijn dan leven uit [de] doden, een leven voor Zijn aangezicht! (zie ook Hos. 6:2).

Het is altijd hetzelfde beginsel; het geldt voor Gods volk van alle tijden, voor alle gelovigen van alle bedelingen, hoofd voor hoofd: als er inkeer komt, terugkeer, wenen uit droefheid naar God, is er bij God genade. Zo'n bekering is een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Hoe groot en rijk is Gods genade! Genade zendt tucht en

tegenspoed. Maar genade overlaadt ook met zegeningen, als het doel van de tucht en van de tegenspoed is bereikt. Het boek Job is er in zijn geheel een sprekend bewijs van. Als God een werk begint, zet Hij het ook voort. Nooit laat Hij varen, wat Zijn hand begon.

We willen thans de geschiedenis overdenken van de drie vrouwen, over wie ons achtereenvolgens op zo geheel verschillende wijze gesproken wordt in het eerste hoofdstuk van het boek Ruth.

In deze drie vrouwen wordt ons de toestand van drie verschillende harten getekend:

- Het eerste hart, dat van Naomi, is een hart, dat nog verbroken moet worden. Het is een gelovig hart, maar nog gevuld met eigen gedachten en eigen wil;
- Het tweede hart, dat van Orpa, is een hart, dat, hoewel vriendelijk en lief gezind, koud is voor de dingen van God;
- Het derde hart, dat van Ruth, is een hart vol warmte en gloed voor God, en voor allen, die God liefhebben. Het is een onverdeeld hart, dat met grote bescheidenheid en toewijding, maar ook met grote beslistheid handelt.

Naomi

Allereerst dan Naomi. Haar geschiedenis staat met brood in verbinding. Vanwege het brood verliet zij Bethlehem-Juda. Vanwege het brood verliet zij de velden van Moab. God moet dikwijls het brood wegnemen, om de toestand van ons hart openbaar te maken;

om ons tot inkeer en terugkeer te brengen. En de eerste stap op de goede weg is dan: terug naar de plaats, waar men van de weg van God afging. Daar heeft men God bedroefd. Daar keert de vrede terug na belijdenis.

Dat er weer brood was in Israël, was een blijde boodschap. Duidelijk verstaanbaar. Zoals ook het Evangelie het brood uit de hemel een duidelijke boodschap is. Gelukkig wie naar deze boodschap luistert, ook al is het in begin nog maar uiterlijk!

Wat kost het God toch veel moeite, de Zijnen terecht te brengen! Hij gaf Naomi zo'n mooie naam. Zij zelf moest die later echter veranderen in Mara, dat is: 'bitterheid'. Hoe bevallig zal eerst haar verschijning zijn geweest, hoe goed haar begin, haar jeugdtijd! En later gebogen en met de kenmerken van lijden op het gelaat, keert zij weer in Bethlehem! In Psalm 81 (berijmd) klaagt de Heere over Israël:

'k Had u dan tot spijs
vette tarw' doen groeien,
En u, ten bewijs,
Hoe Ik u kon voen,
Honigbeken doen Uit de rotsen vloeien. [5]

Het gaat God aan het hart, als Hij Zijn volk door zware wegen moet laten gaan; het allerlei zegeningen moet onthouden. Maar Hij doet het. Want Hij zoekt hen te brengen, waar Hij ze hebben wil, tot hun bestwil en tot Zijn verheerlijking.

---

5 HSV: 'Hij zou van de beste tarwe te eten gegeven hebben, ja, Ik zou u verzadigd hebben met honing uit de rots'.

Naomi was blijkbaar een aantrekkelijke vrouw, die door hen, die haar kenden, werd geacht en vertrouwd. Zij was ook een goede schoonmoeder. In Ruth 2:11 lezen we, dat Boaz tot Ruth zegt: 'Het is mij allemaal verteld, alles wat u na de dood van uw man voor uw schoonmoeder gedaan hebt, en hoe u uw vader en uw moeder en uw geboorteland hebt verlaten en naar een volk bent gegaan dat u voorheen niet kende'. En deze liefde van Ruth was de weerslag op de liefde van Naomi. Zij deed al wat mogelijk was voor haar schoondochters. Het was alsof het haar eigen dochters waren. Zo moet het trouwens altijd wezen; schoonkinderen zijn kinderen.

Het was dan ook, omdat zij elkaar zo toegenegen waren, begrijpelijk, dat de beide schoondochters haar schoonmoeder volgden, toen deze naar het land, dat zij verliet, terug wilde. Ruths vader en moeder leefden nog (1:8). Er waren misschien nog meer banden. Maar deze band was hechter.

En het was eveneens begrijpelijk, juist vanwege de wederzijdse liefde, dat Naomi aan de belangen van haar schoondochters dacht, en ze niet wilde blootstellen aan de moeilijkheden, die ze zou ondervinden zouden bij haar volk en in haar land. Daarom zei zij tot Orpa en Ruth, toen zij aan de grenspaal gekomen waren: 'Ga heen, keer terug, ieder naar het huis van haar moeder. Moge de HEERE jullie goedertierenheid bewijzen, zoals jullie die bewezen hebben aan hen die gestorven zijn, en aan mij. Moge de HEERE jullie geven dat jullie rust vinden, ieder in het huis van haar man (vs. 8, 9). Toen kuste zij haar schoondochters hartelijk. De band moest gebroken. God mocht ze vergelden in Moab al wat ze voor haar deden! Zij moest alleen verder. En haar dochters weenden. Maar toen zeiden zij: 'Voorzeker,

wij keren met u terug naar uw volk'. Maar Naomi hield vol: 'Keer terug, mijn dochters! Waarom zouden jullie met mij meegaan? Heb ik nog zonen in mijn lichaam, die jullie tot mannen zouden kunnen worden? Keer terug, mijn dochters! Ga heen, want ik ben te oud om een man te hebben. Al zou ik zeggen: Ik heb hoop, en al zou ik zelfs in deze nacht een man hebben, ja zelfs zonen baren, zouden jullie dan wachten tot zij groot geworden waren? Zou dat jullie er dan van weerhouden om een man te hebben? Nee, mijn dochters, want het is voor mij veel bitterder dan voor jullie: de hand van de HEERE is tegen mij uitgestrekt' (vs. 12, 13). Toen weenden haar schoondochters opnieuw, en Orpa kuste haar schoonmoeder en ging terug, maar Ruth kleefde haar aan. Naomi zag Orpa gaan en voelde de omhelzing van Ruth. Wat zou zij doen? Nog eenmaal komt haar menselijke liefde voor haar schoondochters tot sterke uiting, en zij zegt: 'Zie, je schoonzuster is teruggekeerd naar haar volk en naar haar goden. Keer ook terug, je' (vs 15). Maar als Ruth dan op ontroerende en besliste wijze te kennen geeft, dat zij lief en leed met haar schoonmoeder wil delen, en Naomi en haar God nooit of te nimmer zou verlaten, al ging zij ook de dood tegemoet, houdt Naomi op met aandringen. En stilzwijgend gaan beiden samen, naar Bethlehem toe.

Wat is dit alles treffend, van menselijk oogpunt uit bezien! Hier geen schoonmoeder, die een last is voor de kinderen! Wat wordt er in de wereld veel met schoonmoeders gespot! Maar is het niet mooi, bij Orpa en Ruth zo'n hartelijke liefde tot haar schoonmoeder te zien? Zeker ook als gevolg daarvan, dat Naomi haar schoondochters beschouwde als haar eigen kinderen. De tekst spreekt wel over 'schoondochter', maar tot driemaal toe zegt ze zelf: 'Mijn dochters'! En haar schoondochters waren niet alleen goed geweest voor haar

mannen, maar ook voor haar. Is het dan niet te begrijpen, dat zij het welzijn van haar dochters wilde zoeken, en haar kinderen wilde waarschuwen voor het gebrek en de ontbering, die in het haar vaderland haar deel zouden zijn? Ze vergat er zichzelf voor! Want het was een heel ding voor haar, om alleen heen te gaan, en voorgoed te scheiden van de dochters, die zij zo innig liefhad.

En hoewel we liefde kunnen opmerken in deze geschiedenis, Naomi maakte een grote fout. Er zijn uitleggers, die de uitingen van Naomi goedkeuren. Wij geloven, dat zij falen in hun beschouwing. Want bij al haar overleggingen in het voordeel van haar dochters, vergat zij toch een ding, en wel het voornaamste: het geestelijk heil. Ze raadt ze aan, niet mee te gaan naar het land, waar de God van Israël woonde in het midden van Zijn volk! Ja, zij raadt ze aan, tot haar goden terug te keren!

Wie zou het in het begin van Naomi's huwelijksleven mogelijk hebben geacht, dat Naomi eenmaal zulke taal zou spreken! Maar langzamerhand was zij afgeweken. En als men eenmaal Gods gemeenschap verlaat, en niet tijdig terugkeert, komt men van kwaad tot erger; weet men uiteindelijk het kwade niet meer van het goede te onderscheiden!

Helaas, ook nu nog wordt zo menigmaal de grote fout gemaakt, dat men naar eigen wil en gedachten handelt. Ouders vergeten vaak zichzelf voor de aardse belangen van hun kinderen of aangetrouwde kinderen; en dit is prijzenswaardig. Maar hoe afkeurenswaardig is het, als het ten kostte gaat van de eeuwige belangen! Ouders, die zelf in God alles hebben gevonden, moesten toch niets minder willen

voor hun kinderen; ook al zouden deze daardoor maatschappelijk schade lijden!

't Is gelukkig, dat, als de ouders hierin falen, dan de kinderen, die van de ouders hoorden wie God is, wijzer zijn, en met beslistheid elke aardse voorspoed minder achten dan de dingen, die blijven.

Dat toch alle jonge mensen, die God liefhebben, een voorbeeld nemen aan Ruth! Hoe vaak wordt er, als er een huwelijksverbintenis aangegaan wordt, alleen de raad aan van het vlees. Men neemt daardoor allerlei ellende op de hals en zijn geestelijk leven wordt verwoest! Ruth is God meer gehoorzaam geweest dan haar moeder. En haar beslistheid heeft zo'n invloed op Naomi gehad, dat deze niets meer wist te zeggen, maar ging nadenken, en weldra blijk gaf, dat zij van haar dochter Ruth had geleerd.

Vele middelen gebruikt God om ons terecht te brengen. Hij laat de Zijnen niet los. Eerst stuurt Hij allerlei leed. Maar dan, als het hart daardoor nog niet gebroken blijkt, brengt Hij ons in aanraking met het een of ander beschamend getuigenis van iemand, die we liefhebben, en die ons onderwijst in plaats van dat wij de zo iemand tot voorbeeld en zegen zijn.

Naomi ondervond dit door dat wat Ruth tot haar sprak. Hoe diep moet het woord van deze Moabitische in haar hart zijn doorgedrongen! De discipelin was verder dan de meesteres. Ruth wilde voor geen enkel aards belang de God verlaten, die zij had lief gekregen.

En de uitwerking op Naomi is machtig. Onderweg keert ze blijkbaar tot zichzelf in, neemt alles van God aan, en belijdt haar zonde. Het hart is gebroken. En als dan ook bij haar binnenkomst in Bethlehem

de lieden van haar zeggen: 'Is dit Naomi?' roept zij hun toe: 'Noem mij niet Naomi 'de liefelijke', noem mij Mara 'de bittere', want de Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan' (vs. 20). Geen woord spreekt zij over haar man, die toch de verantwoordelijke persoon was, en die de familie naar de velden Moabs had gevoerd. Zij erkent zelf openlijk schuld. Zij spreekt het uit, dat de Heere de rijke erfdochter heeft arm gemaakt, en de liefelijkheid van haar weggenomen (Maar was ze nu niet rijker dan toen ze met haar familie het broodhuis verliet? En keerde niet van dit ogenblik af de liefelijkheid terug?) Geen enkele verontschuldiging komt over haar lippen. En waar zij eerst tegen haar dochters alleen zei, dat de hand des HEEREN tegen haar was uitgegaan, waarschijnlijk enigszins in bittere stemming, daar neemt zij nu alles van de Almachtige aan. De HEERE heeft haar leeg doen terugkeren, zegt ze. De Almachtige heeft tegen haar getuigd, en terecht voor haar de roede gebruikt om haar tot inkeer te brengen. 'Ik ging vol weg, maar de HEERE heeft mij leeg laten terugkeren. Waarom zou u mij Naomi noemen, nu de HEERE tegen mij getuigd heeft en de Almachtige mij kwaad gedaan heeft?' (vs. 21). Naomi had alles verloren. Maar haar geloof had zij behouden. Dat blijkt hier treffend. En daarom kon zij van een Mara weer een Naomi worden, gelijk ook is geschied.

In deze toestand van zich voor God neerbuigen, en van Hem alles voor de toekomst verwachten, kwam Naomi terug; 'en met haar Ruth, de Moabitische, haar schoondochter. Zij keerde uit de vlakten van Moab terug'.

leder, die weet, hoe moeilijk het is, om schuld te belijden, zal in het bovenstaande het bewijs vinden, dat Naomi na het getuigenis van

haar dochter waarlijk verbroken van geest en verslagen van hart is geworden. Trouwens, het vervolg van de geschiedenis bewijst het. Naomi geeft voortaan in alles haar schoondochter goede raad. En ze handelt nu niet zelf, naar eigen wil en gedachten, maar wacht stil en dankbaar op de leiding van de HEERE.

Het is waarlijk geen kleinigheid om te erkennen, dat men alles verkeerd deed; dat God in alles haar moest tegenkomen; dat Hij moest tuchtigen. En toch Naomi spreekt het frank en vrij uit, niet alleen voor God, maar ook voor de mensen. Dat zijn de kenmerken van een gebroken hart. Het verzwijgt niets, maar belijdt. En de gevolgen zijn een nieuw leven en nieuwe vreugde.

Naomi's geschiedenis is tot grote leering voor alle gelovigen; zoowel als afkeurenswaardig, alsook als navolgenswaardig voorbeeld. We moeten ons aan Naomi spiegelen, en rechte paden voor onze voeten maken. De Psalmist zegt: 'Welzalig de mens van wie de kracht in U is – in hun hart zijn de gebaande wegen' (Ps. 84:6). Alles moet vlak wezen, of vlak worden voor God!

Ik herhaal: God heeft veel bemoeienissen met Zijn kinderen. Want ze zijn zo hardleers; en telkens weer voeden ze eigen gedachten en de eigen wil in het hart. Dit alles moet weg, moet veranderd, moet verbroken worden. Want God Zelf heeft gezegd: 'Ik woon in de hoge hemel en in het heilige, en bij de verbrijzelde en nederige van geest, om levend te maken de geest van de nederigen, en om levend te maken het hart van de verbrijzelden' (Jes. 57:15).

Orpa

Wat vinden we bij deze jonge weduwe veel moois! Ze is zo vriendelijk naar haar schoonzuster, zo toegenegen ten opzichte van haar schoonmoeder. En dit was niet gemaakt of gekunsteld; het was werkelijk. Orpa was deugdelijk en edel van karakter. Ze had ook een goede wil, om de rechte kant uit te gaan. Ze richtte, zodra haar schoonmoeder er over sprak om naar het land van de belofte te gaan, haar voetstappen te volgen. Ze huilde, net als Ruth, bij de gedachte, haar schoonmoeder te moeten verlaten, en ze ziet haar met een aanhankelijke blik aan. En ook zij zegt, niet alleen Ruth, dat zij beslist wil meegaan naar het volk van Naomi. Want ze had door haar man en zijn familie ook dat volk liefgekregen (vs. 10). En als haar schoonmoeder er echter op aandringt, dat zij voor zichzelf toch beter in Moab kan blijven, omdat haar in Israël niets dan moeite wacht, terwijl Moab haar voordeel en voorspoed kan geven, dan berust zij erin, en keert ze alleen terug naar haar land. Maar niet, dan nadat zij vol medegevoel vele tranen heeft vergoten bij het hartelijk afscheid.

Men kan tot eenzelfde familie horen, dezelfde dingen over God hebben gehoord, eenzelfde opvoeding hebben als anderen, dezelfde smarten delen, het werk van de HEERE zien en ondervinden, en toch een koud hart hebben voor God Zelf en Zijn dingen. Men kan ook menselijke liefde bezitten, een lief karakter hebben, en toch zonder geloof zijn. Het was het geloof, dat tussen Orpa en Ruth, die toch in veel opzichten zo op elkaar geleken, zo'n diepe kloof vormde. En is dit ook nu niet zo? Mensen, van wie het karakter niet met elkaar strookt, en die vaak helaas ook niet zo'n aantrekkelijk karakter hebben, worden met elkaar innig verbonden door de band van het

geloof. En mensen, die veel met elkaar gemeen hebben, en zich tot elkaar sterk aangetrokken voelen, worden droevig gescheiden door de kwestie van geloof. Het natuurlijke hart is aanhankelijk en zoekt naar goede bij anderen, maar het wijkt af, zodra het voor onoverkomelijke moeilijkheden wordt geplaatst; het wil en kan met de wereld niet breken. Het geloof echter kiest voor God, breekt met de wereld, en wordt juist door tegenspoed gehard, gevoed en vernieuwd.

Orpa keert terug op een weg, waarop voor haar geen uitkomst te zien viel. Wat kon Naomi en haar volk haar bieden? Het huwelijk en het aardse leven gingen haar boven de God van Israël en het met Hem verbonden geestelijk leven. Zij had meer verwachting van haar volk, van haar goden; tot die keert zij terug (vs. 15).

Nu zijn er voor Orpa wel verzachtende omstandigheden te vinden. Een vrouw als Naomi kan wel sympathie opwekken voor het land, maar haar woorden en haar voorbeeld op de grens ervan waren er helaas niet mee in overeenstemming. Zij was geen goede leidsvrouw voor deze jonge vrouwen. Toch is Orpa niet te verontschuldigen. Had zij niet in Ruth een goede aanwijzing voor hetgeen zij te doen had? En bovenal: mocht zij handelen zonder rekening te houden met de God van haar schoonmoeder?

Maar dat nu juist was haar fout. Zij had niet gebroken met haar afgoden, en zij had geen gemeenschap met de God van Israël. Daarom verlaat zij Naomi en de God van Naomi, en keert zij terug tot haar volk en haar goden. Ze doet dit wel luid huilend, maar ze doet het toch, omdat de weg van smaad en bezwaren haar te moeilijk scheen; omdat zij niet besluiten kon, haar voorspoed te verlaten voor verachting en tegenspoed. Ze handelde daarin als de beminnenswaardige rijke

jongeling, die óók bedroefd wegging, omdat hij niet kon besluiten, van zijn goederen te scheiden, en dan de arme en verachte Jezus van Nazareth te volgen. Ze handelde als zo velen nu, die, op de tweesprong gekomen, de verkeerde keuze doen. Ze hebben lief; ze gaan graag mee met veel wat zij zien en horen; ze trekken zo zou men zeggen mee op naar het land. Maar dan opeens blijven ze staan. Ze hebben óók leed gekend. En ze hebben achting voor anderen, die God liefhebben en beslist kiezen voor Hem en Zijn volk. Maar ze schrikken terug, als het gaat om een persoonlijke keuze. Er is een relatie, die hen beter toeschijnt, en die ze niet kunnen volhouden, als ze het land willen ingaan. Bijvoorbeeld: aardse schatten; eer; aanzien; rijkdom; wetenschap. En ... men keert zich af. Laat nu niemand denken, dat God geen eer en aanzien en rijkdom en kennis aan Zijn volk geeft of geven wil. De Schrift leert het beter. Helaas zijn er gelovigen, net als Naomi, die hierin mis zien, en hun verkeerde inzicht anderen meedelen. Ruth heeft het echter *wel* anders ervaren, dan Naomi aan haar en Orpa voorstelde. Trouwens, Naomi zelf ook. De godsvrucht heeft niet alleen de belofte van het toekomende, maar ook van het tegenwoordige leven. Het christelijke leven is een gezegend leven, ook op aards gebied. Laat niemand terugschrikken door aan somberheid, bitterheid en ellende te denken, als men met beslistheid zou kiezen voor 't smalle pad! Maar heel anders wordt het, wanneer men bij voorspoed en voordeel wil leven. Wanneer men zijn schat vindt in de dingen van deze aarde. God wil ons leren, dat we ons, evenals de Thessalonicenzen, van de afgoden bekeren tot Hem, de levende en waarachtige God. We moeten ons in ons hart afwenden van alles wat deze aarde biedt, en in het geloof God kiezen. Ons koude hart moet

warm worden voor de Heiland. Onze schat moet in de hemel zijn. En waar uw schat is, daar zal uw hart zijn!

Hoeveel kinderen van gelovige ouders zijn er, die eerst meegaan, en later toch weer blijven staan. Hoeveel anderen, die met gelovigen in aanraking komen, en zich voelen aangetrokken, maar dan toch weer teruggaan. Willen we het beste vinden, voor tijd en eeuwigheid, dan moeten we het vinden in God. Gemeenschap met God en die kunnen we alleen verkrijgen door Jezus Christus is het kostbaarste, dat er bestaat; is van eeuwige waarde. Helaas treden velen de aardse dingen, de mensen en hun meningen, in de weg. Ze doemen juist op het gevaarlijk ogenblik op, bij een keuze moment, en dan falen ze in hun besluit. Wat een verantwoordelijkheid hebben wij, die beter weten, om een goed voorbeeld te geven en goede woorden te spreken! Maar ook: wat een verantwoordelijkheid is het voor henzelf! Wat moet bij ons de eerste plaats innemen? Dat is een vraag van voortdurende betekenis. Gods Woord geeft het antwoord op die vraag. En naar dat Woord moet worden geluisterd zonder andere redeneringen. Voor dat Woord en de God van dat Woord moet het hart warm worden en dan alle aanwijzingen opvolgen, die gegeven worden, wat het ook kost, gewillig volgend.

Tegenover het afschrikwekkend voorbeeld van Orpa, vinden we in de Schrift het navolgenswaardig voorbeeld van Mozes. We lezen over hem in Hebreeën 11 zeven dingen, in verband staande met het geloof. *De weigering, de keuze, de overlegging, de beloning, de afzondering, den moed en het feest van het geloof*. Hij weigerde,

1. als jonge man, een zoon van Farao's dochter genoemd te worden, want;

2. hij koos voor het volk van God, en liever wilde hij met dat volk arm en gesmaad zijn, dan rijk en geprezen zonder den God van dat volk. Hij schatte namelijk den rijkdom van Egypte lager dan de smaadheid van Israël, want;

3. hij wist, dat die eerste slechts voor een tijd was, de verbinding met Israël daarentegen een blijvende, met een Goddelijk Persoon.

4. En daarom scheidde hij zich af van Egypte en zijn koning, en;

5. hij hield stand tegen alle boosheden en aanvallen, als ziende de Onzienlijke.

6. Met het heerlijk gevolg, dat hij met het volk van God het feest vierde, dat sprak van verzoening en verlossing.

7. Schijnbaar moge het geloof verliezen, het heeft ook veel overboord te werpen en prijs te geven, maar in werkelijkheid gewint het, gewint het alles, voor tijd en eeuwigheid.

Als u die besliste keuze nog niet deedt, spiegelt u toch aan Orpa! Zij gaat terug naar haar volk en haar goden, en verwijdert zich aldus voorgoed van de ware zegen. Men kan op weg zijn naar het land, en toch, en toch! Beslist toch heden, op de tweesprong! Op de tweesprong worden we getoetst. Wordt het Moab of Bethlehem? Kiezen we de wereld of Christus? Hoe velen doen als Efraïm: ze keren om op de dag van de strijd! (Ps. 78 :9). Kiest dan nu voor God en Zijn volk; kies voor Jezus; doe als Mozes; doe als Ruth. Denk er aan, dat God het hart aanziet. Hoe is het bij u van binnen? Berekent u de dingen, zoals de natuurlijke mens dit doet? Of gaat uw hart naar God en Zijn volk uit? Klopt het sneller, als u denkt aan God, aan

Zijn mensenliefde; aan Jezus en aan Zijn kruisdood voor verloren zondaren? Mocht het toch zo zijn! Al de gevolgen van uw keuze in de goede richting kunt gij dan rustig overgeven. Ze zullen stellig heerlijk zijn, zelfs bij verachting, tegenstand en tegenspoed. Maar u moet niet rekenen met de gevolgen. Die stelt u in Gods hand. Het geloof redeneert niet; het handelt; het gaat recht op het doel af !

Ruth

Dit zien wij bij Ruth, de derde vrouw, met wie wij ons nu willen bezighouden. Zij is wel het mooiste voorbeeld in de Schrift van beslistheid en standvastigheid.

Wanneer haar schoonmoeder haar toespreekt om toch ook terug te gaan, op het aandoenlijke ogenblik van het afscheid van Orpa en dus luistert naar haar schoonmoeder en terugkeert naar haar volk en haar goden, klampt Ruth Naomi aan (vs. 14).

Nee, Ruth kan Orpa niet volgen. Ze kan Naomi niet alleen laten gaan. Ze klampt zich aan haar schoonmoeder vast. Het is een ontroerend ogenblik! Bij haar geen achterom zien, zoals bij de vrouw van Lot; geen terugschrikken voor moeite en ontbering, zoals bij Orpa en de rijke jongeling. Bij haar een schade en drek achten van al wat zij bezat of in haar land zou kunnen krijgen, voor de uitnemendheid van de God van Israël. En daarom kleeft Ruth Naomi aan.

Als zij de woorden van haar schoonmoeder hoort, is haar besluit al genomen. En al spreekt deze liefdevol tot haar hart, met de telkens herhaalde: ‘Mijn dochters!’ Ruth’s besluit is onwankelbaar. Nee, ze is

gevoelloos. De tranen stromen ook haar langs de wangen. Ze heeft een zware strijd te strijden. Maar zij geeft haar schoonmoeder de afscheidskus niet; zij klampt zich aan haar vast.

Zij kent maar een weg; dat is de weg van het moeten. Wat is de onmogelijkheid van de natuur tegenover het moeten van het geloof? Ruth laat zich niet terughouden door het vooruitzicht, nooit weer een man te zullen krijgen. Ook niet door het bewustzijn, dat de hand van de HEERE was uitgestrekt tegen haar schoonmoeder. In de zich als het ware opstapelende moeilijkheden vindt zij de basis om haar besluit te handhaven; ze kleeft Naomi aan.

En als dan haar schoonmoeder haar wijst op haar schoonzuster, en haar toeroept met de woorden: 'Keer ook terug, je schoonzuster achterna'. Om het voorbeeld van Orpa toch te volgen, spreekt zij op ontroerende wijze haar toewijding uit, en haar innige liefde ten opzichte van haar schoonmoeder.

Ruth was een bescheiden vrouw. Maar als de nood het eist, kunnen bescheiden vrouwen zo'n grote mate van vrijmoedigheid openbaren.

'Dring er bij mij niet langer op aan' roept Ruth kloek haar schoonmoeder toe. 'Dring er bij mij niet langer op aan u te verlaten en terug te gaan, bij u vandaan. Want waar u heen gaat, zal ik ook gaan, en waar u overnacht, zal ik overnachten. Uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Waar u sterft, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden. De HEERE mag zó en nog veel erger doen: voorzeker, alleen de dood zal scheiding maken tussen mij en u' (vs. 16, 17).

Wat een ontboezeming van gehechtheid en liefde! Ze duldt geen tegenspraak meer; ze vervult met ontroering. Geen minnaar voor

zijn geliefde, geen moeder voor haar kind, kan met vuriger en aandoenlijker woorden de innigste tederheid en affectie van het gemoed uitdrukken! Naomi werd er blijkbaar zo door aangegrepen, dat er geschreven staat: 'Toen zij zag dat zij zich vast voorgenomen had met haar mee te gaan, hield zij op tot haar te spreken'. 'Toen zij zag'. Ja, het hele wezen van Ruth zal hebben getoond, dat zij meende wat zij zei; dat zij zich dit vast voorgenomen had!

Woorden uit het hart gesproken raken het hart! Wat is het goed, als zo nu en dan woorden van affectie en liefde worden gesproken; ze doen het hart goed, en verbinden de geliefden, nauwer aan elkaar! Ze zijn ook een getuigenis voor anderen. Later toch zeggen de vrouwen tot Naomi: 'Uw schoondochter, die u liefheeft!' (4:15).

Nog mooier echter dan deze affectie en liefde is het geloof, dat zichtbaar wordt in Ruth's woorden. Het geheim van haar gehechtheid en liefde was: toewijding aan God, de Schepper en Onderhouder van alle dingen, die wonderen deed, van Wie ze had gehoord, dat Hij ook heidenen aannam, en die haar God was geworden, zodat zij ook tot Zijn volk wilde behoren. Hoe arm ze dan ook zijn mocht, en wat haar ook wachten mocht in het vreemde land, haar hart sprong op van vreugde, de levenden God te mogen aanhangen !

Dit is een geloofsheldin! Naomi, die in haar gedachten de verbinding vormde tussen God en Zijn volk, wilde zij begeleiden. Zij voelde zich één met het volk van Israël, hoewel het zoveel kleiner was dan haar volk, en in welk een ellendige toestand zich dit ook bevinden mocht; zij voelde zich één met de God van dat volk, met de ware, onveranderlijke God. 'Uw volk is mijn volk en uw God mijn God'. Niet alleen Moab keerde zij de rug toe, maar ook de afgoden van

Moab. Moab was vervloekt, uit bloedschande geboren; het had zich altijd vijandig tegen Israël gekeerd, waarom naar de wet geen Moabiet in de vergadering van de HEERE mocht komen (Deut. 23:3). Moab was zelfgenoegzaam, vol hoogmoed van hart (Jer. 48:11, 27, 29). Het lachte om Israël, in de geest van: 'Kan uit Nazareth wat goeds zijn?' De Moabitische jonge vrouwen hadden eens de Israëlieten tot haar goden genood en hadden ze, tot hun verderf, afgetrokken van hun God. Hoe heel anders deze Moabitische jonge vrouw! Zij was zo nederig, bescheiden, kuis. Zij koos met beslistheid voor Israël en Israëls God. Dat volk, die God behoorde zij toe. Er zou maar een mogelijkheid zijn van scheiding tussen haar en Naomi, die één en dezelfde weg zouden gaan; dat was: de dood. Als een echte dochter van Abraham door het geloof verliet zij haar land, haar maagschap en haar vaders huis!

Aan zo'n beslistheid heeft onze tijd behoefte. Verzetten van de grenzen is een groot gevaar. Door woord en daad moeten we ons afzonderen van de wereld en ons standvastig opstellen tegen de tijdgeest en de verleidingen.

We zien hier bij Ruth, hoe God en het geloof elkaar ontmoeten. Klaar en duidelijk toont deze geschiedenis ons, dat het geloof het enige middel is, om de zondige mens met God in verbinding te brengen. Het geloof, gegeven en gewerkt door God Zelf. Zoals Paulus zegt: 'uit genade bent u behouden, door [het] geloof; en dat niet uit u, het is de gave van God' (Ef. 2:8). Zoals Ruth Naomi aanklampte, zo klemt zich het geloof vast aan de Middelaar, het Voorwerp van Gods raadsbesluiten. Het is overtuigd, dat het alleen door Hem in verbinding kan komen en blijven met God en Zijn volk.

Arme zondaren kunnen alleen op deze manier rijke kinderen van God worden. Met beslistheid moeten zij zich afkeren van al wat van God afvoert, en zich keren, door het geloof in Jezus Christus, tot de levende en waarachtige God, om voortaan Hem te dienen en Zijn Zoon uit de hemelen te verwachten.

En gelovigen, die iets voor de Heiland willen doen, moeten de houding openbaren als die van Ruth. Mensen, als van wie we lezen in Lukas 9:59-62, die zien naar hetgeen achter is, zijn niet bekwaam om Zijn discipelen, om Zijn dienstknechten te zijn. Van de Thessalonicenzen wordt gezegd, dat zij na hun bekering navolgers van de Heer waren geworden, voorbeelden voor alle gelovigen, getuigen van de machtige werking van het Woord van de Heer (1 Thess. 1:6-8).

De Heer wil geen halve volgelingen, maar hele. Mensen, die met een eed het bevestigen, dat zij in leven en in sterven, naar lichaam en ziel, van de Heer zijn.

'Wat moet ik doen, Heer?' Dat was de bede van Saulus 'op de tweesprong' (Hand. 22:10). Hij verloor zichzelf en al zijn voorrechten. Want voortaan wilde hij Hem als Heer erkennen, en alles doen wat Hem welbehaaglijk was. En in een lang en rijk gezegend leven heeft hij getoond, hoe dit mogelijk is.

We kunnen hiervan leren! Zondaars, gelovigen, dienstknechten van de Heer, God roept iedereen tot de beslistheid van het geloof, dat over de wereld zegeviert. Of ze jong zijn of oud! Of het geldt het afstand doen en vaarwel zeggen van datgene, waarvan men scheiden moet om Gods wil, om Christus' wil, of dat het gaat om door wandel en woord te getuigen van hetgeen men zelf bezit, en de plaats in te

nemen aan Jezus' voeten om er te bidden, te luisteren en te danken. Een plaats, waar de Vader de Zijnen zo graag vindt: want de Vader zoekt zulke [personen] die Hem aanbidden in geest en waarheid. (Joh. 4:23).

Wat is het leven in geloof toch een gelukkig leven! 't Is zoals Nellie van Kol heeft gedicht: 'Er is feest in mijn ziel, want de Heiland kwam in!' Onlangs ontsliep een bejaard dienstknecht van de Heer, die veertig jaren in China arbeidde. Op zijn sterfbed zei hij enkele keren: 'I have such feasts with the Lord' ('Ik beleef zulke feestelijke uren met de Heer'.)

Ruth heeft geen klaaglied aangeheven, toen ze er uitdrukking aan gaf, dat ze haar moeder, het volk en de God van haar schoonmoeder wilde trouw blijven. Ze heeft blij gezongen. 't Is dan ook altijd zo opgevat door hen, die de Schrift lezen en verklaren. Ruth's woorden zijn gemaakt tot een lied, dat bij huwelijk en bruiloft gezongen wordt. [6] Immers welde haar getuigenis op uit een hart vol vreugde, en het sprak van een innig geluk; het legde tegelijk een belofte van trouw af. Mocht in onze tijd van ontrouw toch meer zo'n aanhankelijkheid gevonden worden van bruid tegenover haar bruidegom, van vrouwen tegenover haar mannen, van kinderen tegenover hun ouders! En geestelijk gezien van discipelen van de Heer tegenover hun God en Heiland!

Een leven van toewijding, van geloof, van beslistheid heeft invloed op allen, met wie wij in aanraking komen. En, wat meer zegt, het strekt tot eer van de Heer. Zijn verlangen is, ons geheel voor Zich te

---

6 Noot redactie: Lied 787? (Wijs mij niet af, ik kan je niet verlaten)

hebben. Alles moeten we hebben gevonden in Hem. Alles moeten we doen voor Hem. Alles moeten we over hebben voor Hem. 'Maria heeft het goede deel gekozen!' zegt de Heer Jezus. We moeten dus zelf (natuurlijk door de Heilige Geest), met beslistheid het beste deel kiezen. Zoals de dichter het zo eenvoudig, maar onvergelijkelijk schoon zegt:

U alleen heb ik verkoren; 'k Heb aan U genoeg, o Heer!

De aankomst in Bethlehem

'Zo gingen zij samen verder' (vs. 19). Naomi en Ruth. 'Tot zij in Bethlehem kwamen'.

Inderdaad een aandoenlijke reis! Beide vrouwen zwaar beproefd. Van mannen en zonen beroofd. De ene vol weggetogen en leeg terugkerend, erkennend dat zij onder de tuchtigende hand van de Heer was. De andere, niet wetend wat haar te wachten staat in het vreemde land bij een vreemd volk. Naomi te oud om nog een man te krijgen. Ruth geen verwachting, dat een man uit Israël haar ten huwelijk zou vragen. Beiden zonder troost en hoop, menselijk gezien.

Zo gingen die beiden samen. Maar toch al was alles tegen hen, zij hoopten op de levende God en Zijn erbarmen. Zij waren gelukkig in en met elkaar. Zij zagen de ster hun voorgaan, die hen leidde naar de plaats van verlossing. 'De HEERE had naar Zijn volk omgezien', dat had Naomi gehoord in het land van Moab, 'door hun brood te geven!' Zou die God dan ook niet aan haar denken?

De Schrift geeft het antwoord op deze vraag in de laatste woorden van het eerste hoofdstuk: 'En zij kwamen in Bethlehem, aan het begin van de gersteoogst'. Zij kwamen op de juiste plaats en op de juiste tijd. Bij het begin van de gersteoogst. De gerst is het gewas, dat het eerst rijp is. (Ex. 9:31, 32). Ze kwamen dus juist, toen de 'eerstelingen' er waren! Op dat ogenblik in die tijd van vreugde, toen de zegen Gods onder het volk kon worden uitgedeeld, bereikten zij het land! Het was wel slechts de gersteoogst; het eenvoudigste brood kan ervan worden bereid. Maar dit was het brood, waarmee Gideon werd vergeleken; het brood, dat Eliza kreeg, met de zonen van de profeten; het brood, dat de Heer Jezus vermeerderde onder de duizenden. Geen luxe brood, maar voedzaam volksbrood. Er lag de belofte in van een versterkenden zegen! Wat was het nu al goed! En straks zou de tarweoogst volgen!

Maar meer dan dat. Er was niet alleen brood, doch er was ook een losser in Bethlehem. Want in Bethlehem we nemen hier het eerste vers van het tweede hoofdstuk er bij, omdat het, naar mijn idee, slot vormt van het eerste deel van onze geschiedenis in Bethlehem vonden ze Naomi's 'bloedverwant van de kant van haar man, een zeer vermogend man,[7] uit het geslacht van Elimelech, en zijn naam was Boaz. En Boaz betekent: 'In Hem is sterkte'.

In Bethlehem vonden ze dus niet alleen voedsel, maar ook een held van vermogen! Zie, dat is alles het gevolg vaneen beslist tot inkeer komen, vaneen besliste keuze. En wie met de profetie bekend is, ziet

---

7 Noot HSV: *een zeer vermogend man* - Letterlijk: een man, een held van vermogen

in deze geschiedenis in het verleden een beeld van Israëls toekomstige geschiedenis.

Het was donker in de wereld, en de *geestelijke* honger in Israël was groot. Vier eeuwen was het geleden, dat Maleachi, de laatste profeet, zijn stem had doen horen. Maar nu scheen opeens een wonderbaar licht in de duisternis. En een stem zeide: 'u is heden een Heiland geboren'. De trouwe wachters in de velden van Efratha, niet gewoon om hun schapen alleen achter te laten, verlaten de kudden en gaan naar Bethlehem om de Heiland te vinden.

Er is brood in het broodhuis, ook nu, voor elke Jood. Er is een Losser, een Goël voor het zaad van Israël. In Bethlehem werd Hij geboren.

Bethlehem is wel klein. Maar verheerlijkt God Zich niet in het kleine? En spreekt het kleine Bethlehem ons niet van het verachte Golgotha, waar ondanks alles Gods wijsheid openbaar werd tot redding van zondaren, te beginnen in Jeruzalem?

Maar niet alleen voor de individuele Jood is er een Losser. Straks ook voor het overblijfsel van Juda en Israël. Op Gods tijd zal een deel van het thans overal verstrooide volk hetzelfde ervaren als Naomi, die in droefheid en met schuldbelijdenis, en net als Ruth, die in geloof naar het beloofde land ging. Het zal, als het op eenzelfde wijze terugkeert tot God, tot het broodhuis, volop brood vinden, en een Losser, geweldig van vermogen! (Ps. 132:15-18).

Gods wegen in genade met Zijn aardse volk Israël zijn groot en wonderheerlijk.

En ditzelfde toneel geeft ons ook een treffende voorstelling van Gods wegen in genade met de mens in het algemeen. Hoe veel mensen zijn verstrooid en verdrukt geworden, en vonden in de landen, waarin zij kwamen, de God van de genade, hun tot een heiligdom! Hoe velen kunnen persoonlijk getuigen van Gods zoekende liefde en genadige ontvangst. Het rijke erbarmen van de Vader!

Te midden van beproevingen en verdrukkingen, die over de mensen komen, doet God de blijde boodschap horen, dat er brood is voor de geestelijke honger. Jezus wordt het brood des levens genoemd. 'Mijn Vader', zo heeft Hij Zelf gezegd, 'mijn Vader geeft u het ware brood uit de hemel. Want het brood van God is Hij die uit de hemel neerdaalt en aan de wereld leven geeft'. (Joh. 6:32, 33). Het eeuwige leven is Gods genadegave aan allen, die in de Heer Jezus geloven. En Gods genadegave is onbegrensd. De woorden ' zij had in het land Moab gehoord dat de HEERE naar Zijn volk omgezien had door hun brood te geven', herinneren aan dat wat Zacharia heeft gezegd: 'om zijn volk kennis van [de] behoudenis te geven in [de] vergeving van hun zonden, door [de] innerlijke barmhartigheid van onze God, waarmee [de] Opgang uit de hoogte ons zal bezoeken, om te schijnen voor hen die in duisternis en schaduw van [de] dood zitten, om onze voeten te richten op [de] weg van [de] vrede' (Luk. 1:77-79). Die weg van vrede is op Golgotha geopend door Christus' sterven aan het kruis.

In het boek Ruth vinden wij geen rechtstreekse zinspeling op het kruis. Maar toch ligt die gedachte in de uitdrukking: 'aan het begin van de gersteoogst'. Want nog eenmaal vinden wij deze zelfde woorden. En wel in 2 Samuël 21:9, waar we lezen, dat de zonen van

Saul werden opgehangen op de berg, 'voor het aangezicht van de HEERE. ... Zij werden gedood in de eerste dagen van de oogst, aan het begin van de gersteoogst'. Saul had het verbond met de Gibeonieten schandelijk verbroken en het land met onschuldig bloed bevlekt. Toen gaf God een hongersnood als oordeel. En als David dan vraagt: 'Wat moet ik voor u doen, en waarmee moet ik verzoening doen?' luidt het antwoord: 'Het is ons wat Saul en wat zijn huis betreft niet te doen om zilver of goud. Maar het is niet aan ons om iemand te doden in Israël'. Vergelding moest komen over het bedreven kwaad. En spreekt dit niet treffend van het kruis, waar Gods toorn over onze zonden Christus trof? De zeven zonen van Saul, die aan het hout moesten worden gehangen, spreken over de volkomen verzoening in dat bijzondere geval. En een volkomen verzoening was er nodig voor de zondaar met het oog op zijn eeuwig behoud. God nu spaarde daartoe Zijn eigen Zoon niet, maar gaf Hem over, opdat aan Gods gerechtigheid zou worden voldaan, en alle mensen zich met Hem zouden kunnen laten verzoenen. Op de berg van de HEERE is het voorzien! De dagen van oogst zijn aangebroken. Er is genadebrood voor de mens. Hij moet daartoe komen op de juiste plaats en op de juiste tijd. En dat niet met eigen werken, maar in ootmoed en geloof, dankbaar aanvaardend dat wat God heeft bereid.

Hier vinden we dit bij Ruth, die een vreemde was, en toch rijk werd gezegend! Zie het straks bij Hanna, God verheft de geringe uit het stof! Deze beide vrouwen hebben Israël gebouwd: David en Samuël zijn uit hen geboren!

Aan de onvruchtbare bodem ontspringt een frisse bron, juist als alle hoop vervlogen is; en die bron wordt tot een rivier van water, tot een

brede stroom van goddelijke genade, die uitkomt in de zee van de eeuwige zegeningen Gods!

2. Dienen

‘Het pad van rechtvaardigen is als een schijnend licht, dat gaandeweg helderder gaat schijnen tot het volledig dag is geworden’ (Spr. 4:18).

Dit woord van de Spreukendichter is helemaal van toepassing op Ruth. Spreekt het leven van Naomi de waarschuwende taal, om maar niet uit de leerschool van de HEERE weg te lopen en eigen wegen te gaan. De geschiedenis van Ruth laat zien, wat waarachtig gemeenschapsleven met God is, en toont aan, welke gezegende invloed dit uitoefent op alles en iedereen.

Ruth maakte een keuze in geloof. En het geloof tart niet alleen alle moeilijkheden, overwint niet alleen elk bezwaar en ruimt elke schijnbare hinderpaal uit de weg, maar het heeft ook behoefte om actief te zijn.

Achter hem aan

In het tweede hoofdstuk, dat nu vóór ons ligt, wordt meegedeeld, hoe Ruth, doordat zij met eigen hand voor haar schoonmoeder en zichzelf het brood wilde verdienen, in aanraking komt met Boaz, een man, geweldig van vermogen en goedertieren van hart (vs. 1). Daarna wordt ons daarna aangetoond, hoe ijverig Ruth werkte en hoe Boaz haar welwillend tegemoet kwam (vs. 8). Vervolgens wordt er verhaald, wat Ruth hij Boaz vond (vs. 9-13). En eindelijk

wordt er gezegd, wat de heerlijke gevolgen waren voor haar, haar schoonmoeder, en verdere geslachten van het in aanraking komen met Boaz (vs. 14-23).

Het geloof is toch een wonderlijk iets. Het is niet te beschrijven. Maar aan de vruchten ziet men, hoe voortreffelijk de boom is.

Het geloof is op de eerste plaats wonderbaar, omdat het van God komt. En is niet alles wat van God komt wonderbaar? Heeft de Heer Jezus Zich niet eens verwonderd over de hoofdman van Kapernaüm, die door het geloof zijn eigen onwaardigheid erkende en de kracht van het woord de Heer erkende om op een afstand zijn knecht te genezen? Het geloof werkt machtig in de ziel, door de Geest van God, en brengt niet alleen tot uitingen en openbaringen, waarover men zich verbaast, maar het heeft ook invloed op anderen; het is als een vuur, waardoor anderen worden aangestoken.

Hebben we het niet treffend aanschouwd bij Ruth en Naomi? Ruth rekent niet met mensen of omstandigheden. In het geloof roept zij uit: 'Uw volk is mijn volk en uw God mijn God!' En dit heeft zo'n machtige uitwerking op Naomi, dat de toestand van haar hart geheel gewijzigd wordt. Eerst maakte zij opmerkingen, die, op zijn zachtst genomen, toch wel treurig genoemd moeten worden, als ze komen uit de mond van een gelovige moeder. Nu laat zij alles aan God over. 'Ik ging vol weg, maar de Heere heeft mij leeg laten terugkeren!' Dat is haar belijdenis. En zij spreekt niet meer met Ruth over een huwelijk, integendeel, als deze haar vraagt: 'Laat mij toch naar de akker gaan en aren rapen achter hem in wiens ogen ik genade zal vinden', geeft zij dadelijk haar toestemming. 'Ga, mijn dochter!' zegt zij zo eenvoudig. Neen, zij gaat niet naar haar familie, om over haar nood te klagen;

nog minder vraagt zij om hulp. Maar wel vertelt zij, aan wie het horen wil, veel goeds over haar godvrezende schoondochter. Hoe zou Boaz anders hebben kunnen weten, dat Ruth zo goed was geweest voor haar schoonmoeder na de dood van haar man, en dat zij zelfs uit liefde tot Naomi en het volk van Naomi haar vader en moeder en haar geboorteland had verlaten? (Ruth 2:11) Het is mooi om op te merken, hoe het geloof invloed uitoefent op hart en geest. Kijk naar Ruth en Naomi. Het geloof van de eerste versterkt en verlicht de laatste. Ze neemt de juiste plaats in voor God. Zij zegt nu als het ware: 'Geen zorgen voor morgen. U zult alles wel maken!' Zo doet het geloof altijd. Het is persoonlijk. Het zegt niet: 'Alle mensen zijn zondaars', hoe waar dit ook is. Maar het buigt zich neer met de woorden: 'Ik heb gezondigd. Wees mij genadig!' Het wil niet zelf alles regelen en zelf de weg banen; neen, óók voor de eigen zonen en dochters geeft het alles aan Hem over. Maar als het vlees zich laat gelden worden de zaken altijd verkeerd ingeschat! Het geestelijke stelt men dan achter bij het tijdelijke. Maar als het geloof werkzaam is, geeft men zich over aan de gunst van Gods. Vertrouwt men blind op het werk van Zijn genade. Geeft men alles over in de handen van de Vader.

Laat Hem besturen, waken, 't Is wijsheid, wat Hij doet, Zó zal Hij alles maken, Dat ge u verwond'ren moet!

Het geloof is ook zo wonderbaar, omdat het een persoon tot voorwerp heeft. Ruth rekent niet alleen op de genade, maar zij vertrouwt er ook op dat zij iemand zal vinden, die haar genade zal bewijzen. Zij was vast door haar schoonmoeder onderwezen in de geldende wettelijke bepalingen van God. De wet van de Heere gaf ook rechten aan

de arme, aan de weduwe en wees en aan vreemdelingen. Volgens wet de van de Heere mochten zij in de oogsttijd op de akker aren oplezen, die aan de vingers van de bindsters waren ontglipt. God is goed en goeddoende; en Hij wil, dat wij ook goed doen en ons ontfermen over die in nood zijn. 'Wanneer u de oogst op uw akker hebt binnengehaald, en u bent een schoof op de akker vergeten, dan mag u niet teruggaan om die op te halen. Hij is voor de vreemdeling, de wees en de weduwe. Dan zal de Heere, uw God, u zegenen in al het werk van uw handen' (Deut. 24:19; zie ook Lev. 19:9, 10; 23:22). Het brood, op deze wijze verzameld op de akkers, was het rechtmatig deel van de armen, het was hun brood van de Heere. Maar ook nu verwacht Ruth het niet van de maagden of van de maaiers. Nee, zij rekent op haar God, op de God van alle genade, die Zich over haar, een buitenlandse, had erbarmd. Er waren er helaas in Israël, die de nalezingen niet toelieten of bijna onmogelijk maakten. Niet alle landeigenaren waren welwillend en onbaatzuchtig. De gewoonte was niet steeds toegepast. Zelfs niet als het een mooie jonge vrouw betrof, er zijn altijd mensen, die het tegenover een arme normaal vinden, wat ze bij een welgestelde niet zouden durven wagen. Het scheelde ook veel, of men die arme gunstig gestemd was, en dus niet op een aar keek, integendeel eens met opzet wat vallen liet. Ruth hield echter, door het geloof, met het een noch het ander rekening. Zij zei tegen haar moeder, dat zij vertrouwde op God, die haar weg zo mocht leiden, dat zij bij iemand kwam, wiens hart door God zou zijn bewerkt, zodat hij haar niet zou wegsturen van zijn land, misschien onder het voorwendsel, dat zij een Moabitische was, maar haar genadig zou aanzien en bejegenen. Als het hart een voorwerp van geloof zoekt, vindt het dit zeker. God beschaamt nooit het geloof!

En hoe gelukkig is men, als men gevonden heeft wat men zocht! Het geloof is ten slotte zo wonderbaar, omdat het werkt. Zeker, het geloof verwacht alles van God. Het kan ook nooit van Hem te veel verwachten. Maar daarom is het geloof nog niet werkeloos. Dezelfde vrouw, die we in het eerste hoofdstuk, in de verzen 16 en 17, een lied van geloof hoorden zingen, spreekt hier de taal van een vlijtige: 'Laat mij toch naar de akker gaan!'

Het is hetzelfde beginsel, dat wij in de evangeliën vinden: 'smeekt dan de Heer van de oogst, dat Hij arbeiders in zijn oogst uitstuurt' (Luk. 10:3). En: 'Gaat heen ... en zegt tot hen'. Er is echt geen reden om met de handen in de schoot te zitten; met een boekje in een hoekje! Zeker, we moeten tijd hebben voor overdenking, voor het luisteren aan de voeten van de Heer en naar Zijn woorden; maar niet minder moeten we tijd hebben voor het dienen van de Heer, voor het ijverig zijn voor Hem. Zo is het in alles. Oók in ons aardse beroep. Van God de zegen ... van ons de arbeid

En dan vragen we niet of de arbeid gering lijkt of moeilijk is. Dan grijpen we eenvoudig aan, wat onze hand vindt om te doen, en we doen het met al onze macht. 'Wie dank offert, zal Mij eren' zegt God. 'Wie de rechte weg gaat, zal Ik Gods heil doen zien' (Ps. 50:23). Offeren en God eren, ook in ons werk, horen samen. En niet eerst moeten we de zegen willen hebben, om daarna of daardoor gehoorzaam te zijn. Nee, eerst gehoorzamen. Dan volgt vanzelf Gods goedkeuring, en genieten wij uit Zijn hand. Daarvan nu is Ruth een treffend voorbeeld. Zonder enige voorbehoud geeft zij zich. In gehoorzaamheid, in gewilligheid, in nederigheid. Ze gaat niet uit zichzelf heen. Ze was toch geen kind meer, maar een getrouwde

vrouw geweest. Maar toch blijft ze als kind haar moeder eren! Ze zegt haar niet alleen, dat ze naar 't veld gaat, neen, ze vraagt haar of ze het goed vindt, en wacht op antwoord. En dan kiest ze niet het gemakkelijkste werk uit. Aren-lezen in de hitte overdag was zwaar en inspannend. Voor elke aar moest worden gebukt; elke aar moest uit de harde stoppels worden uitgezocht en de andere hand het kleed ophouden om de opgeraapte aar in te doen. Voorts duurde het heel lang tot opbrengst van de arbeid voldoende was. Ja, de arme had wel dit voorrecht, dit 'recht van de armen', maar niet zonder inspanning plukte hij er de vruchten van! Ruth wist dit; het weerhield haar echter niet, dit werk gewillig te doen, want het was in elk geval een eerlijk werk, ook al was het gering.

Zij, de fiere Moabitische, zou met andere vrouwen achter de garvenbindsters en maaiers moeten lopen! Maar Ruth schaamt zich voor deze eerlijke arbeid niet, wie ze ook is, en wat de mensen ook zouden zeggen of denken. Ze wil haar liefde en trouw aan haar moeder bewijzen. Ze wil voor zichzelf het brood verdienen. En zo gaat zij dan met grote bescheidenheid, maar met ijver, aan het werk. Beslistheid kenmerken haar woorden, maar haar daden. Later wordt er door de maaiers gezegd, dat zij het eerst gevraagd heeft, om achter de maaiers te mogen gaan. Zij had van God wel het recht van de armen gekregen, en toch maakte zij er met bescheidenheid gebruik van, en beriep zich niet op, dit recht. Zij was beleefd en voorkomend. En van 's morgens tot 's avonds bleef zij onvermoeid aan het werk, zodat een van Boaz' opzichters het getuigde: 'Zij heeft bijna niet binnen gezeten' (vs. 7). Aan rusten dacht zij niet. Over een kortere werkdag sprak zij niet. Met vrouwelijke waardigheid en eerbied tegenover meerderen deed zij onvermoeid haar werk. Hoe

zijn hierin Ruth's deugden uitgekomen! En hoe leert ze haar zusters, haar hierin na te volgen!

Gezegend, wie op God vertrouwen, ook in wegen van kommer en druk, en dan zoeken in hun levensonderhoud te voorzien! Gezegend, wie met bescheidenheid, gewilligheid en nederigheid arbeiden! Gezegend, wie aan gehoorzaamheid vlijt paren! Gezegend óók de dochters van de Heere, die op geestelijk gebied niet alleen zich hebben afgezonderd van het kwaad, maar die bereid en blij in de oogst van hun Meester ingaan! Aren-lezen is een echt vrouwelijke arbeid. Waarom dat willen zaaien aan grote wateren, dat willen maaien van de grote oogst? De man gaat uit in wind en storm en zaait aan de openbare weg. De man gaat heen en maait het gouden koren met forse slagen. Maar de vrouw bukt zich om de garven te binden, om hier en daar een halm op te rapen, om haar zoekend oog in dienende liefde over de velden te laten gaan. Haar werk is een moeizaam werk in de zon. Maar als ze straks haar voorschoot heeft gevuld, en thuis gekomen laat zien wat zij verzameld heeft, wat een vreugde! De verzamelde aren hebben eeuwigheidswaarde in Gods ogen; het zijn als volle garven! God geve vele ijverige zusters (vooral jonge), die bereid zijn, om kleine dingen te doen in de dienst; die niet de plaats van den man willen innemen, maar ook niet de arbeid maar overlaten aan de mannen. God wil allen gebruiken. Maar als we recht hebben op iets, moeten we ons niet daarop beroepen. Veeleer op de genade; zooals Ruth deed. Alles, ook als we werken, als we verdienen mogen, ook, en vooral, als we uitgaan mogen in de dienst van de Heere, is gunst van God. Laat ons dat steeds beseffen! Dan is het geringste ons niet te min; dan wijden we onze gaven en krachten

aan Hem. We verwachten we hulp en leiding van God, die Zijn hand in alles heeft, ook al zien we het niet.

En aanschouw nu, hoe treffend dit laatste uitkwam in de geschiedenis van Ruth!

Toevallig?

'En het overkwam haar dat zij op een deel van de akker van Boaz terechtkwam, die uit het geslacht van Elimelech was' (vs. 3).

Het overkwam haar! Is dat dan toevallig?

Evenals in de gelijkenis van den barmhartige Samaritaan houdt de Schrift zich hier aan ons spraakgebruik. In Lukas lezen we: 'Toevallig nu daalde een priester af langs die weg ... En evenzo ging ook een Leviet' (Luk. 10:31, 32). Toevallig wil hier zeggen: zonder dat er een oorzaak lag in het menselijk bedoelen. Op deze manier mogen wij van toeval spreken.

Bij geval, toevallig (het overkwam haar), zonder dat ze wist waarom, kwam Ruth op een stuk land van Boaz terecht. Ze kende hem niet. Ze wist niet, dat hij een bloedverwant van haar was. Ze wist niet eens op wiens land ze kwam. Ze richtte maar haar schreden, uit Bethlehem gaande, naar een stuk veld, en kwam daar terecht.

Maar nu komt 'de hand, die leidt' aan het licht. Had zij zich niet aan Gods leiding en hulp overgegeven? Hoe treffend blijkt hier, dat er geen toeval, geen noodlot is, maar dat alle dingen, ook de kleinste, volkomen staan onder Gods bestuur en voorzienigheid. Hoe zou het

anders gekomen zijn, dat zij juist terecht kwam op het land van de man, die een bloedverwant van Naomi was, die God bestemd had als haar echtgenoot, door wie zij straks tot een blijde moeder van kinderen zou worden gemaakt?

Wat gebeurt er veel 'toevallig'! 'Toevallig' wordt iemand ziek, of treft hem een ongeluk, of gaan z'n zaken achteruit, komt hij zonder betrekking. Later echter blijkt, hoe Gods hand in deze dingen was, tot heil en zegen. 'Toevallig' hoort iemand het Evangelie, en 'toevallig' wordt er precies iets gezegd, dat helemaal op hem van toepassing is!

Een rechtsgeleerde Mauro die krachtdadig door God werd bekeerd vertelt:

> 'Toevallig kwam ik op een lenteavond, ongeveer ten tijde van de gersteoogst, langs een huis, waar gezongen werd. Er was bidstond. Ik werd aangetrokken door het geestelijk lied, ging de deur in, en bevond mij te midden van een gezelschap, dat ik in gewone omstandigheden niet zou hebben gezocht. Trouwens, de hele samenkomst stond mij tegen. Ik was op weg naar een schouwburgvoorstelling! Maar God heeft het zwakke in deze wereld uitverkoren om het sterke te beschamen. En God had mij 'toevallig' langs dit huis gevoerd, opdat ik bekeerd zou worden. En die avond is door Gods genade de omkeer in mijn leven geweest, voor mij en vele anderen tot eeuwige zegen!'

'Toevallig' leest u misschien dit geschrift, lezer! En 'toevallig' worden uw ogen door deze regels geboeid! Bedenk dan echter, dat dit slechts toeval lijkt. Er is niets, dat niet geschiedt onder Gods leiding of toelating.

De grootste moeilijkheid, waar we 'toevallig' in komen, blijkt soms later het begin van alle zegen voor ons te zijn geweest. Dat valt ook in deze geschiedenis op!

Boaz

'En zie, Boaz kwam uit Bethlehem' (vs. 4). Daar is de man van te voren al in het boek Ruth aangekondigd. Een man die kwam op zijn akker, waar het Ruth 'overkwam' om daar aren te lezen.

Boaz was later de naam van een der beide grote zuilen, waarop het tempeldak rustte (1 Kon. 7:21). Zeer toepasselijk, omdat Boaz sterkte betekent. Salomo gaf den linker-pilaar deze naam (2 Kron. 3:17). Misschien wel omdat hij dacht aan Davids dagen van vernedering, waarop gevolgd waren de dagen van heerlijkheid en kracht.

Was zo iets dergelijks ook hier het geval? Wat was er te verwachten van Israël? Wat van Ruth? Maar ... in God is sterkte! Hij gaf de juiste man, en deed hem op het juiste ogenblik naar Ruth gaan. Door deze Boaz zou de sterkte komen over Ruth, over Israël. Door deze Boaz zou straks de man naar Gods hart, David, de weg bereiden voor de vredevorst, Salomo.

Het eerste nu wat wij van Boaz horen, is een zegenwens. Zeker, het was de gewone groet van de Israëlieten, waarmee Boaz tot de maaiers sprak. Maar treffend is het toch, dat het ons hier wordt meegedeeld. Treffend ook, dat ons tevens het antwoord van de maaiers wordt gegeven. Ook een gewone groet (Ps. 129:8), maar evenzeer van bijzondere betekenis vanwege de vermelding hier. We worden dadelijk

in de stemming gebracht. In de moeilijke tijd van de richters was het hier zo goed op de akker. Boaz let op de mensen; ziet de vreemde, die aren leest. Boaz schaamt zich niet voor zijn werknemers, die nederig werk verrichten. De knechten benijden hem niet, maar wensen hem het goede toe. Hier is niet godsdienst in de kerk, maar godsdienst bij 't werk.

Uit het broodhuis komt de man, van wie de naam sterkte Gods is, en hij zegt: 'De HEERE zij met u!' Niet van hem dus moesten ze het verwachten, maar van de HEERE. Het is zo goed, als alle 'heren' dit bedenken. Zij zelf zijn ook van Hem afhankelijk. Daarom ook moeten ze getrouw en zonder aanneming van de persoon tegenover hun ondergeschikten handelen, en deze voorhouden, dat alles van God komt.

Uit het broodhuis komt Boaz om zelf naar het werk te zien. Al is hij rijk, hij werkt ook mee. En al zijn daar zijn arbeiders in het veld bezig, die loon daarvoor krijgen, hij beschouwt ze als zijn medearbeiders. 't Waren de zware dagen van de oogst. In de hete zonnestralen moest hard worden gewerkt. Daarom ook zijn wens: 'De HEERE zij met u!' Heerlijk als ook nu bij werkgevers dezelfde gezindheid wordt gevonden! Dat is de juiste verhouding tussen baas en dienstknecht.

Maar heerlijk ook, als de werknemers zo de werkgever Boaz antwoorden, als hier de maaiers! 'De HEERE zegene u!' zeggen zij. Stel je voor! De rijke man moest nog meer gezegend worden! In onze tijd zou men zeggen: Geef ons een deel van uw zegen! Maar zoals het hier gevonden wordt, is het toch de juiste houding tussen knecht en werkgever. Meeleven met elkaar, samenwerken, en een ieder tevreden

en gelukkig op de hem door God aangewezen plaats innemend, ook al is het als een arenleesster!

En Boaz ziet ook haar, die daar het werk van een arme doet. Zijn ogen zien alles. 'Wie behoort deze jonge vrouw toe?' zegt hij tot de knecht, die over zijn maaiers gesteld is. Het lijkt erop, dat Boaz in haar een getrouwde vrouw ziet.

De knecht antwoord: 'Dat is de Moabitische jonge vrouw die met Naomi teruggekeerd is uit het land Moab. Zij zei: Laat mij toch aren rapen en verzamelen tussen de schoven, achter de maaiers. Zo is zij gekomen en zij is gebleven van vanmorgen af tot nu toe. Zij heeft bijna niet binnen gezeten' (vs. 6, 7). Op deze wijze geeft de Heilige Geest getuigenis van de werkzaamheid van ons geloof. 'onophoudelijk gedachtig aan uw werk van het geloof', schrijft Paulus in 1 Thessalonicenzen 1:3.

Als Boaz heeft gehoord wie de vrouw is, en luistert naar dat wat zijn knecht over haar zegt, komt hem helder voor de aandacht, wat hij over deze jonge weduwe in Bethlehem heeft horen vertellen, en treedt hij haar met warme toegenegenheid tegemoet.

Boaz ontmoet Ruth

Wat mooi is die eerste ontmoeting tussen Boaz en Ruth! De woorden, die over de lippen van de rijke landheer komen, moeten als muziek hebben geklonken in de oren van Ruth. Geen enkel verwijt; geen afwijzen; zelfs geen koele groet en een stil verder gaan. Nee, hij gaat naar haar toe, en zegt: 'U hebt het gehoord, nietwaar, mijn dochter? Ga

niet op een andere akker aren rapen. Ook moet u hier niet weggaan, maar u moet dicht bij de meisjes blijven die voor mij werken. Uw ogen moeten op de akker gericht zijn die zij aan het maaien zijn en u moet achter hen aan gaan. Heb ik de knechten niet geboden dat zij u niet aanraken? Als u dorst hebt, mag u naar de watervaten gaan en drinken van wat de knechten zullen scheppen' (vs. 8, 9). Hij noemt haar mijn dochter, evengoed als hij spreekt over de meisjes en mijn akker. Hij wil niet, dat ze ergens anders zal gaan aren-lezen. Als Naomi dit later allemaal hoort, geeft zij aan Ruth dezelfde raad. 'Het is goed, mijn dochter', zegt zij, 'dat je met de meisjes die voor hem werken meegaat, zodat ze je op een andere akker niet lastigvallen' (vs. 22). Nee, dit kon haar hier, op het veld van Boaz, niet overkomen; alles zou haar hier integendeel meevallen. Achter de meisjes, die de maaiers volgden, moest zij maar vrijmoedig aangaaan. Niets zou haar doen weggaan of elders heengaan. Niemand zou haar lastigvallen. En zo zeker als het veld van Boaz aan Ruth voedsel geeft, zo zeker mag zij ook haar dorst lessen. De genadebewijzen stapelen zich op, en worden straks nog veel meer. Ze vermenigvuldigen zich tot aan de grenzen van de eeuwigheid.

Is het een wonder, dat Ruth niet weet wat zij zeggen moet? Als het geloof al een wonderlijk iets is, hoeveel temeer dan het voorwerp van het geloof, verbonden met diep-neerbuigen. Bijna moederlijke tederheid en liefelijke zorgzaamheid, worden in Boaz gevonden. Zoals de koperen pilaar in Salomo's tempel verheft hij zich, 'in hem is sterkte'. Tegelijk straalt er van hem een liefde af, die niets met menselijke hartstocht gemeen heeft, maar die vol heilige en barmhartige waardigheid het geliefde voorwerp tot zich opheft, nadat dit voorwerp zich eerst voor hem heeft neergebogen.

Ja, dat is het eerste wat Ruth doet, als Boaz haar zo voorkomend is tegemoet getreden: zij valt op haar aangezicht, buigt zich neder, en zegt: 'Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen, dat u naar mij omziet, terwijl ik een buitenlandse ben?' (vs. 10). Dat neervallen en neerbuigen getuigt van dankbaarheid. En had zij niet veel reden om dankbaar te zijn? Het 'waarom', dat zij uitspreekt, getuigt van ootmoed. Zij had geen recht of aanspraak op zoveel vriendelijkheid. Als zij naar zichzelf kijkt zegt zij: 'Ik ben maar een buitenlandse!' Maar als zij hem ziet, haar weldoener, en roept ze het uit: 'u hebt mij getroost en u hebt naar het hart van uw dienares gesproken, hoewel ik niet ben als een van uw dienaressen!' (vs. 13).

En dan mag zij horen wat hij van haar weet en over haar denkt. We hoeven niet iemand te prijzen voor dat wat God in hem of haar werkt. We worden er door bemoedigd en legt de dank ervoor bij God neer. De knecht heeft als eerste een goed getuigenis van Ruth gegeven. Nu doet de meester het zelf. Zelf was hem niet met haar gerechtigheden tegemoet getreden; als een onwaardige was zij aan zijn voeten gevallen! Hoe heel anders was het bij Job! Deze noemt al zijn goede daden op, maar moet dan ten slotte neervallen, en zichzelf een onwaardig noemen. Bij Ruth begon het, waar Job eindigde. Het is daarom dat Boaz, die alles van haar wist, het dadelijk voor haar kon opnemen en alles aan het licht stellen. 'Het is mij allemaal verteld', zo spreekt hij tot Ruth, 'alles wat u na de dood van uw man voor uw schoonmoeder gedaan hebt, en hoe u uw vader en uw moeder en uw geboorteland hebt verlaten en naar een volk bent gegaan dat u voorheen niet kende. Moge de HEERE uw daad vergelden, en moge uw loon volkomen zijn van de HEERE, de God van Israël, onder Wiens vleugels u gekomen bent om toevlucht te nemen' (vs.

11, 12). Haar liefde, haar geloof, haar zorg voor Naomi, het was niet onopgemerkt gebleven. Deze dochter van Moab bleek in het hart een Israëlitische te zijn in wie geen bedrog was, een vrouwelijke Nathanaël; een ware dochter Abrahams, die land en maagschap had verlaten voor een onbekend volk! Zou God onrechtvaardig zijn, om haar werk te vergeten, en haar arbeid van liefde? (zie Hebr. 6:10). Het geloof handelt dan wel niet *om* loon, maar niettemin *voor* loon. God Zelf belooft dit loon, en het vooruitzicht, van Hem loon te zullen ontvangen, werkt als een bemoediging.

Merkwaardig is het, dat Boaz haar niet zegt, dat zij naar Bethlehem moet terugkeren en ophouden met aren lezen. Hoe gemakkelijk had hij haar kunnen onderhouden! Maar hij wilde haar het voorrecht van zelf haar brood te verdienen niet ontnemen. Hij wilde ook niet tussen haar en God inkomen. Niet onder zijn vleugels had zij de toevlucht genomen, maar onder de vleugels van de God van Israël. Voorlopig moest zij het blijven verwachten van die God. Haar ogen, en ook die van Boaz, moesten omhoog gericht zijn. Het loon, dat Ruth ontvangen zou en dat zij kreeg, was ten slotte niet van Boaz, maar van de HEERE; het was 'een volkomen loon' (vs. 12).

De uitwerking is dan ook, dat Ruth weer over de genade spreekt. Zij wordt niet trots doordat wat Boaz over haar heeft gezegd. Zij voelt zich minder dan een van de dienstmeisjes van Boaz. 'Laat mij genade vinden in uw ogen, mijn heer', antwoordt zij Boaz, 'want u hebt mij getroost en u hebt naar het hart van uw dienares gesproken, hoewel ik niet ben als een van uw dienaressen'. Ruth herinnert ons aan Mozes in Exodus 33:13, die uitriep: 'Nu dan, als ik dan genade heb gevonden in Uw ogen, maak mij toch Uw weg bekend. Dan zal ik U

kennen, opdat ik genade zal vinden in Uw ogen'. Ruth voelde aan, dat alles genade was, en zij wenste nog meer genade te ontvangen. Zij erkent Boaz' meerderheid, en noemt zich zijn onwaardige dienares. Wat mooi!

Dit alles nu is een beeld van wat eenmaal zal omgaan in het hart van het overblijfsel van Israël, als de oogst begint en de Heere het genadig zal tegemoet komen, zoals uit de profetische meedelingen in Oud- en Nieuw-Testament blijkt. De Messias, de ware Boaz, zal omzien naar de getrouwen, die, na het rondzwerven in de vreemde, als vreemdelingen zullen terugkeren. Zij hebben zich al bekeerd, en anderen gediend met dat wat zij door de werking van de Geest zagen. Hij heeft hen gezien en hun handelingen gadegeslagen; zoals de Heer Jezus Nathanaël onder de vijgenboom zag, waar hij aan het bidden was. Want ook Nathanaël is hierin een beeld van het overblijfsel van Israël. En de Heer Jezus komt dan tot hen in liefde. Hij zal niet tegen hen spreken over het verbond van de wet, of over werken van gerechtigheid, maar over het verbond van de genade. En omdat er bij hen schulderkentenis en geloof zal wezen, zal Hij hun de verzekering geven van komende rijke zegeningen uit vrije gunst.

Dit alles is óók een beeld van dat wat iedereen ervaart, die geestelijke zegen zoekt. Zoals we eerder vroeger overdachten, 'zegt de Hoge en Verhevene, Die in eeuwigheid woont' ... 'Ik woon in de hoge hemel en in het heilige, en bij de verbrijzelde en nederige van geest, om levend te maken de geest van de nederigen, en om levend te maken het hart van de verbrijzelden' (Jes. 57:15). We zien hierin de Heer Jezus, die nederdaalt tot, en Zich verbindt met hen, die nergens aanspraak op doen gelden. Hij kent hen en ziet hen. Elke

ziel, die Hem waarlijk zoekt, wordt door Hem in genade ontvangen, goedgunstig bejegend, en vindt een onuitsprekelijk geluk in Zijn veld. Met majesteit, maar ook met welke tedere liefde komt Hij hen tegen! Niet ineens worden alle hulpbronnen van de genade geopend. Maar naar de maat van de werkzaamheid van het geloof worden ze meegedeeld. Steeds meer kan Christus dan de schatten van Zijn hart openen, zodat er ten slotte het vólle genot van wordt gesmaakt! Laat nu echter niemand zeggen Christus te kennen, als de woorden uit Zijn mond hem niet op de knieën gebracht hebben! Met wat koude harten en dorre zielen kunnen veel naamchristenen over Jezus spreken, ja, Hem zelfs bekritiseren! In waarheid doorsteken zij de Heiland meer, dan eens de ruwe soldaten deden! Als ze zich dan ook niet waarachtig bekeren, zullen ze eens voor Hem gedwongen moeten neerbuigen! Nooit zullen zulke mensen kunnen genieten van de velden van de waren Boaz; van Zijn beloften en Persoon! Elke verslagene van geest echter, zich van eigen onwaardigheid bewust, vindt, voor Jezus nederbuigend in het gevoel van dankbaarheid en met behoefte aan genade, een warm kloppend hart en een sterke arm, een schuilplaats onder de vleugels van de Heere!

Zo iemand gaat niet in een ander veld. Zou iemand, die Jezus vond, Hem verlaten? Zou hij ergens anders aren willen oplezen? Maar het menselijk hart is spoedig misleid! Er zijn vele misleiders en verleiders. Er zijn vele andere, aantrekkelijke velden: velden van ijdele filosofie, velden van overleveringen van mensen, velden van de eerste beginselen van deze wereld. Hoe makkelijk wordt men naar deze velden als buit weggevoerd van het veld van de Heere! Ga niet op een ander veld! Het gaat alleen om Jezus. Alleen op Zijn veld vinden wij Hem. En als we Hem vinden, ontvangen we van Hem voedsel en overvloed;

worden we nooit teleurgesteld. Onder de vleugels van de Heere moeten wij onze toevlucht nemen. Als wij Gods Woord lezen voor onszelf, als wij dit gezamenlijk doen in de samenkomsten, als wij in persoonlijk of gemeenschappelijk gebed innige omgang met de Heer zoeken, dan zijn we in het veld van onze Boaz, dan zal het ons nooit aan iets ontbreken. Daar zullen we rijke zegeningen ontvangen. Is er een vriend zoals Jezus is? Is onze Jezus niet sterk, niet geweldig van vermogen? Geeft Hij niet 'genade op genade', de ene gunst over de andere heen?

In U alleen Heer, is mijn kracht;
steun mij dan altijd door Uw macht [8]

De verhouding tussen Boaz en Ruth wordt inniger. Hij komt nu dichter bij haar. Uit zijn eigen hand ontvangt zij geroost koren. 'Toen het etenstijd was, zei Boaz tegen haar: Kom er hier bij en eet van het brood en doop uw stukje brood in de zure wijn. Zo zat zij neer naast de maaiers, en hij reikte haar geroosterd koren aan. En zij at en werd verzadigd en hield nog over' (vs. 14).

Ruth werd uitgenodigd aan Boaz' tafel! Er is nu gemeenschapsoefening, waar samen eten van spreekt. Laten we wel bedenken, dat hier nog geen sprake is van huwelijksliefde. Boaz is uitsluitend zo vriendelijk, omdat hij eerbied en genegenheid heeft voor de gezindheid en openbaring van deze jonge vrouw. En Ruth laat zich door Boaz' handelingen op niets voorstaan. Ze maakt geen misbruik van zijn vertrouwen en goedheid. Ze schept er slechts nieuwe kracht uit; het

8 Bundel 'Geestelijke liederen' lied 89 vers 2

is haar alleen een grotere prikkel, haar werk zo mogelijk nog trouwer te doen; ze gaat weer dadelijk voort met haar arbeid.

Boaz gebood nu zijn knechten, om Ruth ook tussen de garven te laten rapen. Dit was anders niet toegestaan. Hoe fijngevoelig van Boaz! Hij wilde haar geen geld geven, niet aanbieden haar uit de nood te helpen. Maar ongemerkt maakte hij het zo, dat Ruth straks genoeg zou hebben, voor haar en haar moeder, om van te leven. Men mocht haar niet bestraffen, maar moest eerder haar werk voorspoedig maken.

En die eerste dag was voorspoedig! 'Zij at en werd verzadigd en hield nog over'. 'Zo raapte zij aren op de akker tot de avond. En wat zij geraapt had, klopte ze uit. Het was ongeveer een efa [9] gerst. Een efa nu, zo lezen we in Exodus 16:36, is tien gomer. En een gomer manna, zo staat in Exodus 16:16, was de maat voor één persoon voor één dag. Dus had Ruth die dag een grote hoeveelheid aan gerst verzameld! Voor veel personen voldoende. En ze was maar alleen met haar moeder!

Is het niet waar, dat we ons verbazen moeten, als we met God in verbinding zijn getreden? Eerst moet er de erkentenis zijn, dat men niets is. Dan een aan de voeten van de Heer neerzinken. Daarna aan Zijn tafel komen. Vervolgens, door Hem gesterkt, zich aan Zijn dienst wijden. De goede gevolgen zullen dan stellig niet uitblijven. Want onze dienst, als deze echt nuttig wil zijn, moet voortkomen uit

---

9 Noot HSV: Een efa is een korenmaat van vermoedelijk tussen de 20 en 45 liter.

dat wat we zelf ontvingen; en des te beter zal hij wezen naar mate we meer genoten hebben van de tegenwoordigheid van de Heer.

Azijn was een verkwikkingsdrank. De Heer Jezus kreeg op het kruis edik, dat was azijn of zure wijn (Joh. 19:30).

En Ruth hield van de spijzen over. Hier worden we herinnerd aan Hem, die riep: 'Als iemand dorst heeft, laat hij bij Mij komen en drinken!' (Joh. 7:37). En aan de wonderbare spijziging, toen er, na verzadiging, nog veel meer overbleef dan er in het begin was. God schenkt zo graag boven bidden en denken, 'naar de kracht die in ons werkt' (Ef. 3:20).

Wat heerlijk als straks het overblijfsel langzamerhand de liefde van de Heere zal leren kennen! Heerlijk voor ons, als we uit de hand van de Heer het brood mogen ontvangen! Aren lezen... Gods Woord onderzoeken... gerst en tarwe zijn er beelden van! En al lezend voelen wij onze diepe afhankelijkheid; en Hij laat voor ons wat vallen uit de bundels aren! Een hart, dat spijs en drank heeft ontvangen om niet, dat zelf verkwikt en gelaafd is, mag niet zelfzuchtig zijn.

Ruth denkt aan Naomi

Bij kinderen kunnen we deze deugd ook zo treffend opmerken. Hoe graag delen sommigen wat ze hebben met anderen! Sommigen bewaren trouw iets voor een ziek broertje of zusje, voor de arme moeder, van wat ze krijgen van anderen, in plaats van het zelf op te eten!

Ruth bracht niet alleen wat ze had opgeraapt naar haar moeder, maar ook wat zij voor haar bewaard had van de overvloed, die zij tijdens de maaltijd kreeg (2:14, 18). In alles mocht haar moeder delen in haar vreugde zijn.

Ook spaarde zij zichzelf niet. Het was voor Ruth heel lastig om een hoeveelheid koren voor tien personen mee te dragen naar de stad. En Boaz gaf haar geen knecht mee. Hij had haar laten bukken, laten lopen. Hij liet haar nu ook alleen huiswaarts gaan. Hij deed, wat Naomi had moeten leren in de verdrukking: alles overlaten aan God. Niets doen, voordat de weg van God duidelijk is. En Ruth laat niets achter, hoe zwaar het meevoeren van zo'n voorraad ook mag zijn na een lange harde werkdag.

Wat een ontmoeting, als Ruth met deze zegen en haar verhaal thuis komt! Wat een ontroering! Wat liefelijk onderhoud tussen deze beide godvrezende vrouwen! Naomi is vol dankbaarheid ten opzichte van de man, die haar niet heeft afgewezen; die op de buitenlandse in goedgunstigheid heeft achtgeslagen.

Ruth verhaalt alles wat er geschied is, en noemt met eerbied de naam van Boaz. Naomi antwoordt met dankzegging aan Hem, 'die zijn goedertierenheid niet onthouden heeft aan de levenden en aan de doden' (vs. 20).

Dacht zij daarbij aan Gods wondere leiding? Waarschijnlijk wel. Want zij voegt er dadelijk bij: 'Die man is nauw aan ons verwant, hij is een van onze lossers'. Misschien kwam het al opeens in haar op - een moederhart is fijngevoelig - dat de HEERE deze man, die zo vriendelijk was geweest voor haar dochter, aan Ruth wilde geven.

Welk een verlossing zou het zijn! God deed weldadigheid aan de levenden en aan de doden!

En deze gedachte zal nog bij Naomi zijn versterkt, toen Ruth met vreugde uitriep: 'Bovendien heeft hij tegen mij gezegd: U moet dicht bij mijn knechten blijven, totdat zij met heel mijn oogst klaar zijn'.

Er waren meerdere lossers. Maar deze losser had nadrukkelijk gezegd, dat Ruth, hoewel een Moabitische, de hele oogst achter zijn maaiers mocht gaan!

Een hart, dat met Jezus in gemeenschap is, heeft behoefte, om anderen mee te doen genieten. De zegen moet worden doorgegeven.

'Wie in Mij gelooft', heeft de Heer Jezus uitgeroepen op de laatste, de grote dag van het feest, 'zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien' (Joh. 7:38).

Ruth bracht van haar overvloed en van het door haar met moeite verzamelde naar Naomi. En moeten ook wij niet zo aan andere gelovigen uitdelen van dat wat we zelf ontvingen en verzamelden?

Er wordt in onze tijd veel evangelisatiearbeid gedaan. En dat is heerlijk. Er kan nog heel wat meer gedaan worden, om mensen tot Jezus te leiden. Maar is er niet ook nog ander werk? Moet de gelovige niet ook proberen door zijn arbeid het heil van het volk Gods te bevorderen? De apostel Paulus was even goed dienaar van de gemeente als dienaar in het evangelie. Hij had de gemeente lief, voor wie Christus Zich gegeven heeft, en die Hij kocht met Zijn bloed. Met goddelijke ijver wilde hij haar als een reine maagd aan Christus voorstellen.

Denken wij aan andere gelovigen? Aan die van ons op de eerste plaats? Lichamelijk, maar ook geestelijk? We moeten goede rentmeesters zijn! Het welzijn zoeken van alle door de Heer geliefden! Telkens als we van het veld van onze 'Boaz', kunnen we spreken van Hem en over alles wat Hij in Zijn goedheid aan ons gegeven heeft!

De houding van Naomi is waarlijk treffend. Ze spreekt uit ervaring. Ruth heeft nog niet dezelfde levenservaring als haar schoonmoeder. Ze let niet op de verwantschap. Met jeugdig vuur verhaalt ze alleen Over Boaz en zijn doen. Dit hield niets in over haar erkenning als familielid. Ruth was alleen aangetrokken tot zijn persoon, en verhaalt nu van zijn goedheid, die niet ophoudt, want ze mag almaar terugkomen. En ze neemt zich voor, gehoorzaam te doen wat haar schoonmoeder haar raadt: zich aan Boaz' woord te houden en bij haar schoonmoeder te blijven.

Naomi echter is in de leerschool gegroeid. Zij verteld haar schoondochter: 'Die man is nauw aan ons verwant, hij is een van onze lossers'. De ervaring houdt rekening met de orde, die onder Gods volk betaamt, en verbindt de ziel met hem, die helpen kan!

Jonge en oude mensen horen bij elkaar. In onze tijd is er een beweging gaande óm ze te scheiden. Maar het jonge vuur wekt de ouden op, en de rijpe ondervinding van de ouderen bewaart en zegent de jongeren.

De jongeren verhalen wat ze bij Jezus hebben gevonden, en spreken enthousiast over de gevolgen ervan. De ouderen horen zwijgend toe. Maar waarschuwen voor het 'andere' veld, waar men misschien spoedig van honger zou verkwijnen; en wekken met liefde op om in grote en kleine dingen bij God te blijven.

Laat dan de ouderen de jongeren waarderen! Natuurlijk, is er misschien veel, dat de jongeren niet weten of verkeerd zien. Maar het helpt niet, als wij ons arrogant daarvan afkeren, en alleen onze afkeuring uitspreken. Zo'n houding is schadelijk. Want het verwijdert het hart van jongeren van de ouderen. En dat is wel het ergste wat kan gebeuren. Wat de jongeren behoeven is: leiding. Ze moeten, zoals Paulus zegt, 'ontvlucht de begeerten van de jeugd' (2 Tim. 2:22), ook de jeugdige geestelijke begeerte, om wat nieuws te willen en aan verleidelijke voorstellingen gehoor te geven. Paulus zegt tegen de jonge Timotheüs: 'Maar jij, blijf in wat je geleerd hebt' ... 'Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in [de] gerechtigheid' (2 Tim. 3:16). Ze moeten in 't praktische leven jagen naar 'gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding, zachtmoedigheid' (1 Tim. 6:11). en dat niet alleen, 'maar met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart'.

Laat er echter ook achting en vertrouwen zijn bij jongeren ten opzichte van de ouderen! Een gehoorzame, net als Ruth, aan hen, die uit ervaring kunnen spreken! Een vragen om raad aan hen; om te weten wat zij denken dat naar Gods gedachten is! Een luisteren naar de ervaring! Zeker nu de tijdgeest een geest van ongehoorzaamheid is, ten opzichte van ouderen, en het gezag, moeten jonge christenen er voor waken, anderen een verkeerd voorbeeld te geven.

Laat ons hart alleen uitgaan naar God! De genade Gods komt ons dan vanzelf tegen. Dat ieder van ons zegt met Naomi en Boaz en Ruth: 'Ik neem mijn toevlucht onder de schaduw van Uw vleugels!'

3. Rust zoeken

‘Mijn dochter, zou ik geen plaats van rust voor je zoeken, waar het je goed zal gaan?’ (vs. 1). ‘Ga rustig zitten, mijn dochter, tot je weet hoe de zaak uit zal vallen, want die man zal niet rusten, voordat hij vandaag nog deze zaak tot een einde heeft gebracht’ (vs. 18).

Dit zijn woorden van het begin en het einde van het derde hoofdstuk. Het is een duidelijk bewijs, dat het in dit gedeelte om rust gaat. En dus willen we ons dan nu met het heerlijk onderwerp, ‘rust zoeken’ in het bijzonder bezighouden.

Gehoorzaam

Ruth heeft met beslistheid gesproken over de dingen van de Heere. Met volle toewijding heeft ze zich gegeven aan den God van Israël en aan Zijn volk. Ze heeft ook standvastigheid getoond in haar gehoorzaamheid, met trouw en ijver. Met volle kracht is zij aan het werk gegaan. En haar gewillige dienst en vaardigheid waren voorbeeldig. Zij loopt ook niet van veld naar veld; zij gaat het werk niet uit de weg. Zij houdt zich op bij de meisjes van Boaz om aren te lezen, en blijft bij haar schoonmoeder wonen.

Maar als nu de gersteoogst en tarweoogst bijna eindigen, doet zich de vraag op: wat nu? Dan komt de ervaring en verstandig overleg van ouderen van pas! Wat een geluk voor Ruth, dat zij een raadgeefster heeft als Naomi!

Naomi zegt tegen Ruth wat ze nu doen moet. Ze draagt haar enkele raadgevingen op. Maar Naomi's opdrachten zijn niet moeilijk, omdat ze uit liefde gezegd worden. Dat blijkt uit het begin van wat Naomi tot Ruth zegt: 'Mijn dochter, zou ik geen plaats van rust voor je zoeken, waar het je goed zal gaan?' Het hartelijke woorden die het hart winnen! Alles wat Naomi tegen haar zou zeggen, zou zijn met het oog op het welzijn van de geliefde Ruth.

En Ruth, deze geloofsvrouw, zou alles gehoorzamen. We lezen in vers 5 en 6: 'Zij zei tegen haar: Alles wat u zegt, zal ik doen ... en deed overeenkomstig alles wat haar schoonmoeder haar geboden had'.

Het lijkt ons goed, hierbij even stil te staan. Want onze tijd wordt gekenmerkt door ouderlijke ongehoorzaamheid.

Ruth heeft in Moab en in Bethlehem, hoewel zij getrouwd was, Naomi geëerd. Dit wil niet zeggen, dat zij alles deed wat Naomi van haar wilde. Het blijkt wel duidelijk daaruit, dat zij weigert terug te gaan naar Moab als Naomi dat tegen haar zegt. Natuurlijk in het voordeel van Ruth zelf. Zij was gehoorzaam, maar 'in de HEERE'. Daarop nu rust een zegen. Heeft niet het gebod: 'Eer uw vader en uw moeder' een heerlijke belofte? Paulus wijst er op in Efeze 6:2. Dat het toch meer door de kinderen werd bedacht! Want zoals het is als iemand kwaad doet: het is niet alleen tot schade voor hemzelf, maar ook voor zijn omgeving en geslacht, zo is het ook als iemand goed doet. Ja, nog meer! Want het kwaad houdt nog op na enkele geslachten, door Gods goedheid, maar het goede gaat als een stroom door van geslacht tot geslacht! 't Is daarom van zoveel belang, hoe we ons openharen. Wat de mens zaait, zal hij maaien. Gedragen we onszelf goed ten opzichte van onze ouders, dan plukken we er ook de

vruchten van bij onze kinderen. En omgekeerd. Het is zo gezegend, dat we in de Schrift niet alleen onderwijzingen hebben, maar ook geschiedenissen van personen, die ons God welgevallig hebben voorgeleefd.

Ook bij Naomi worden we thans getroffen door een openbaring naar Gods gedachte. Zij spreekt nu niet meer, zoals in Moab, met Ruth over het krijgen van een man, al was dat dan een Moabiet. Zij wil nu rust zoeken voor haar dochter in verbinding met de God van Israël. Ze weet, dat alleen dan rust te vinden is voor Ruth. Dat zij aan een man voor Ruth denkt, blijkt duidelijk uit hetgeen volgt. Maar zij noemt het nu zo anders, omdat het haar nu niet ging om de vervulling van een verlangen voor haar dochter, maar om het erfdeel van de HEERE, om de rechten van HEERE. Boaz, in wiens velden Ruth door een wondere leiding was gekomen, was haar bloedverwant. Misschien was hij niet de naaste losser. Maar tot wie anders dan tot hem zou zij zich kunnen wenden?

Naomi is voor Gods aangezicht met deze dingen bezig, en nu heeft ze een plan. Of liever: God Zelf maakt dit haar door Zijn Geest duidelijk, welke zegenrijke weg Ruth moet inslaan. Een moeilijke weg is het voor Ruth; maar ook deze weg kan zij met haar God gaan.

Laat mij, voordat we onze beschouwing vervolgen, een opmerking maken over de Schrift. We moeten er steeds diep van doordrongen zijn, dat we hier heilige bodem betreden. Er zijn mensen, die de Bijbel openen als een gewoon boek; zij beoordelen het dan verkeerd. Dit ligt niet aan het Woord, maar aan hen. Gods Woord verdoezelt de dingen nooit. Het is met Gods Woord als met God Zelf: alle dingen zijn er naakt en geopend voor. Als we nu zo, eenvoudig en

onbevooroordeeld, de Bijbel lezen, kunnen we door alles wat er in staat, gezegend worden, en kan nooit iets er uit ons schaden.

In Titus 1:15 wordt gezegd: 'Voor de reinen is alles rein'. En dan volgt er: 'maar voor de besmetten en ongelovigen is niets rein'. Waarom? Want 'zowel hun verstand als hun geweten is besmet'. Voor de reinen is alles rein. 'Alles!' De zodanige luistert naar zo'n geschiedenis, als we nu vóór ons hebben, met een rein hart, en vraagt: 'Wat kunnen wij er uit leren?' We moeten oppassen voor alle onreinheid, zowel in ons hart als in onze gedachten. In onze dagen gaat er een golf van onreinheid door de wereld, in geschriften, in gesprekken. Dit is uit de afgrond. En met kracht moeten we hiertegen getuigen, en over onszelf waken. De onreine kleding en houding van mensen kan ons beschadigen. De boeken, waarin de onreinheid in bijzonderheden wordt beschreven, kunnen ons besmetten. Maar niet de ware, heldere, maar sobere mededelingen in de Bijbel.

Naomi wilde, dat Ruth met Boaz zou spreken over de wet van het losserschap. Dat was niet gemakkelijk, want het hield de vraag in, of hij de losser wilde zijn. En hoe moeilijk moest dit de bescheiden, maar fiere vrouw als Ruth vallen!

Maar zij luisterde naar de raad van Naomi. Want zij begreep, dat deze raad in overeenstemming was met de gedachten van Heere. Net zo min als eerst redeneerde zij nu. En redeneren is vaak zo eigen aan jonge harten. Maar Ruth was waarlijk een gelovige in handel en wandel.

Op Naomi's raad baadt zij zich, zalft zij zich, doet zij haar beste kleren aan en een omslagdoek om (3:15). En zo, alsof ze een bruid was, gaat zij naar de dorsvloer.

Op de dorsvloer

De oogstarbeid was ten einde. Nadat het koren was binnengehaald, moest het nog op de dorsvloer worden gedorst, om dan in de schuren te worden ingezameld.

Bij het dorsen was er in de nacht altijd een wachter. Naomi wist, dat die nacht Boaz op de dorsvloer zou zijn. Hij zou met de anderen eten en drinken, zijn hart zou vrolijk zijn, en hij zou zich tegen een korenhoop te rustte leggen, toegedekt met een deken.

Was dat niet de beste tijd voor Ruth om haar belangen Boaz bekend te maken? Ze zou hem geheel alleen kunnen ontmoeten. En zou Boaz, als zijn hart God dankte voor al de weldaden, hem weer geschonken, de Moabitische van zich afstoten?

'Was je dan', zegt Naomi nu tegen Ruth, 'en zalf je en doe je beste kleren aan en ga naar de dorsvloer, maar zorg ervoor dat je niet door de man wordt opgemerkt, voordat hij klaar is met eten en drinken. En het zal gebeuren als hij gaat liggen, zorg dan dat je de plaats weet waar hij ligt. Ga er dan heen, sla de deken aan zijn voeteneind op en ga liggen. Dan zal hij je zelf vertellen wat je doen moet' (vs. 3, 4).

Ruth moest zich dus voor de ontmoeting met Boaz zorgvuldig voorbereiden; en dan zich stil neerleggen aan zijn voeten, om rustig af te wachten wat hij zeggen zou. Ruth nu doet alles in gehoorzaamheid,

hoe moeilijk het voor haar als deugdelijke vrouw ook moet gevallen zijn.

En wachtend op God, ligt zij stil ter neer aan het uiterste van een korenhoop, gedekt door het voetdeksel van Boaz, nadat deze zich daar gekleed had neergelegd. Met de voeten bedekt met een deken voor de kou van de nacht de. De trouwe wachter was vermoeid ingeslapen.

Te middernacht nu schrikt Boaz wakker. God gaf hem eerst een vaste slaap, en toen een schrik. Hij grijpt om zich heen, en bemerkt, dat een vrouw aan het voeteneind ligt; hij vraagt wie zij is, en als zij zich bekend maakt, zegent hij haar.

'Ik ben Ruth, uw dienares. Spreid uw vleugel over uw dienares uit, want u bent de losser' (vs. 9).

Ruth wilde daarmee niet zeggen, dat zij haar toevlucht niet genomen had onder de vleugels van de God van Israël. Zou zij daarvoor niet het aangezicht van de Heere hebben gezocht toen zij naar buiten ging in die nachtelijke uren? En tegelijkertijd, zal Naomi thuis niet hebben gebeden? Kon Boaz niet beledigd zijn door de handeling van Naomi en Ruth? Later blijkt, hoe groot de spanning van Naomi is geweest; wellicht heeft ze de hele nacht net als haar dochter niet kunnen slapen. Want als Ruth terugkomt, vraagt ze niet: 'Wat is er gebeurd?' Maar: 'Wie ben je, mijn dochter?' Ze zag op Ruths gelaat, dat er iets moois was gebeurd. Er straalde van haar iets af van wat er was gebeurt tot haar blijdschap. En de biddende moeder dankte mee met haar gelukkige dochter. Neen, ze zegt niet: 'We mogen hopen, dat die man alles in orde zal brengen', maar in het geloof roept ze uit:

'die man zal niet rusten, voordat hij vandaag nog deze zaak tot een einde heeft gebracht' (vs. 18). Ze zag de verdere verhoring van haar gebeden al voor zich. Die man zag ze voortgaan op de weg van de Heere. En niet morgen, maar vandaag.

Ze hadden het goed onder de vleugels van de Heere, bij Wie ze hun toevlucht hadden gezocht! Maar dat nam niet weg, dat ze daarom wel bescherming mochten zoeken bij mensen! Ruth was in het geloof deze moeilijke weg gegaan. Gebaad en gezalfd, als een bruid gekleed, had zij zo makkelijk moeilijke momenten kunnen hebben in de nacht, zo alleen buiten. Maar ze denkt aan geen gevaren; althans ze overwint ze door het geloof. Ze is ook niet bezig met haar liefde, en met het feit, dat ze een bloedverwante van de rijke Boaz is. Als hij vraagt wie zij is, zegt ze zo nederig en vertrouwend: 'Ik ben Ruth, uw dienares. Spreid uw vleugel over uw dienares uit, want u bent de losser'.

En zie, dan begrijpt Boaz haar. Dan zegt hij tot haar: Je moet niet onder mijn vleugel schuilen, maar onder de vleugels van de Heere.

En dan kijken beiden omhoog! .... 'Gezegend bent u door de Heere'. Daarom ook kan Boaz met veel vrijmoedigheid zeggen, wat hij over Ruth denkt. Het is immers alles van God, wat in haar gewerkt is! En dan geeft hij een prachtig getuigenis van Ruth. Dan prijst hij haar, omdat ze bij de liefde tot haar schoonmoeder en haar volk ook die tot hem, tot Boaz had gevoegd. 'U hebt met deze laatste blijk van goedertierenheid van u de eerste nog overtroffen'. Nee, ze was geen jonge gezellen nagegaan, arm of rijk; ze was niet haar natuurlijke neigingen gevolgd; maar ze was tot hem gekomen, wiens rechten zij erkende naar Gods Woord.

Boaz spreekt haar moed in. Onder zulke omstandigheden, in denacht, is ze zeker bang geweest. Zo staat ze nu misschien vóór hem. Maar ze behoeft niet te vrezen. 'mijn dochter, wees niet bevreesd' zegt hij, 'Alles wat u gezegd hebt, zal ik voor u doen, want ieder in de poort van mijn volk weet dat u een deugdelijke vrouw bent' (vs. 11). Hij is ervan overtuigd, dat er geen verkeerde gedachten hij haar zijn, maar dat gehoorzaamheid en geloof haar hadden doen handelen zoals zij deed.

En dan raadt hij haar aan, geduldig te zijn. Er was toch nog een losser, nauwer verwant dan Boaz; een, die eerder de verplichting had om te lossen dan hij. Maar zal deze zich aan die plicht voldoen? Zal het hem een voorrecht zijn? Ruth zal het weldra zien. Nu echter moest ze rustig zijn. Tot de morgen vroeg moet zij nog aan Boaz' voeten blijven liggen. Midden in de nacht wil hij haar niet laten vertrekken. Maar ze moet heel vroeg opstaan, opdat haar naam en de naam van Boaz niet in opspraak komen. Al was alles rein, wat ze deden en bespraken, toch rekenden zij ook met de schijn van kwaad. Wat wijs en voorzichtig is!

Maar voordat Boaz Ruth laat weggaan, vult hij haar omslagdoek met gerst. De gewande gerst herinnerde aan het begin van de gersteoogst, toen zij in Kanaan kwam. Het teken van haar schaamte, van haar weduwschap, de omslagdoek werd gevuld met de goederen van Boaz. Zes maten! Een onderpand voor dat wat hij haar beloofd heeft te zullen doen. Zes is nog niet volkomen. Dat zal straks volgen! Intussen gaat Boaz naar de stad, om met haast alles in orde te maken. En Ruth snelt naar haar schoonmoeder, om haar alles te vertellen en

de bewijzen van Boaz' goede gezindheid te overhandigen, ook ten opzichte van Naomi.

En Naomi luistert met een hart vol liefde en dankbaarheid. En dan zit Ruth stil bij Naomi. Rust had haar moeder voor haar gezocht. Rust zou weldra haar deel worden. Want ze geloofde met haar moeder, dat die man, uit liefde tot haar, niet rusten zou, voordat hij vandaag nog deze zaak tot een einde heeft gebracht. Het is een gezegende waarheid, die de woorden van Naomi ons voor de aandacht stellen.

Ingaan in de rust

Allereerst in betrekking tot het volk van Israël, dat alleen rust kan vinden, als het komt aan de voeten van de Losser.

'Zie, hij gaat vannacht op de dorsvloer gerst wannen!' (vs. 2).

Het wannen is een zeef-proces. Het koren wordt van het kaf gescheiden. We vinden het ons medegedeeld in Mattheüs 3:12. De dorsvloer is Israël. De nacht spreekt van de beproeving, over het volk gekomen. Boaz is een beeld van Hem de Heer Jezus. 'Zijn wan is in zijn hand'.

In die nacht, die zulke treffende profetische beeldspraak verkondigt, zal het gelovig overblijfsel als Ruth zich voorbereiden voor een ontmoeting met 'Boaz' , om dan aan Zijn voeten, aan de voeten van de Heer, een plaats te zoeken, en er Hem als Losser te erkennen. Het zal bidden: 'Spreid uw vleugel over ons uit!'

Merkwaardig. Naomi merkt op: 'Hij is *een* van onze lossers'. Ruth zegt echter, als zij tot Boaz zelf spreekt: 'u *bent* de losser!'

Wat zal het zijn, als het overblijfsel van Israël, na de lange nacht van wachten, zich op de juiste wijze zal uitspreken voor zijn Verlosser, en trouw zal bevonden worden voor Hem! Hij zal het zegenen; het goede opmerken en opnoemen!

Het boek Ruth deze geschiedenis van genade, is vol van zegeningen, zowel van gevers als ontvangers. Alle harten verblijden zich, als Boaz op het terrein komt. Want hij strooit goederen van genade rondom zich heen. Hij is de man, die rust brengt aan de rust zoekenden.

Ruth deed *alles*, zodra zij Boaz leerde kennen, met het oog op hem. Maar als zij aan Boaz' voeten komt, doet hij *alles* voor haar.

Zo zal het volmaakt zijn met Israëls ware Boaz. De eerste toekomstige zegen, die het overblijfsel zal krijgen, is, dat het 'tot de ochtend' aan de voeten van den Messias zal mogen zijn, stil alles van Hem verwachtend. Dat is de ochtend, als Hij komt om alles goed te maken. Hij zal het overblijfsel bemoedigen, en dankbaar opmerken al wat het was en deed. Hij zal voor dat overblijfsel en Zijn eer opnemen, en het een onderpand geven van Zijn liefde. Waarna Hij het zal invoeren in het erfdeel, dat Hij zal hebben gelost. Hij zal niet rusten, tenzij Hij die zaak zal voleindigd hebben. Waarom zal hij niet rusten, voordat de rust is gezocht, en is gevonden, en is aangebracht? Omdat, Hij Zijn volk liefheeft. Dat is de grote en enige basis van al Zijn bemoeienissen tot heil van Israël.

Ook voor elk mens, die rust zoekt, hebben de woorden van Naomi een heerlijke betekenis. De ware Boaz, Jezus Christus, belooft rust en Hij geeft rust. Hij zoekt rust en Hij maakt rust.

Trapsgewijze hebben we in deze geschiedenis beelden gezien van Gods wegen in genade met een naar vrede zoekende. Eerst het verlangen, dat naar God uitgaat, en die door het oplezen van enkele aren zich zegen vergadert; dan het horen van de stem van de Rustgever; daarna het zich verootmoedigen, het zichzelf als niets achten; dan het eten en drinken in gemeenschap van Zijn tegenwoordigheid.

Maar ondanks dit alles is de volle rust er nog niet. Waarom niet? Omdat men niet verstaat, dat men één is geworden met Jezus. En ten slotte, omdat Jezus nog niet gekomen is, om de Zijnen in te voeren in de eeuwige rust. De Heere Jezus is de Plaatsvervanger van de Zijnen. Hij is voor hen in de bres getreden. Hij gunde Zichzelf geen rust voordat Hij alles had voleindigd, waardoor zij voor eeuwig konden rusten in Gods tegenwoordigheid.

En de Heere Jezus heeft niet alleen alles voor ons goed gemaakt, maar Hij heeft ons ook met Zichzelf verenigd. En Hij zal ons eens tot Zich nemen, opdat wij zijn zouden waar Hij is.

Dat is de heerlijke rust, voor ons door Hem; gezocht en aangebracht. Wij hebben er zelf niets aan toegedaan. Wij hadden alleen maar de plaats in te nemen, die Hij ons aanwees, en alles dankbaar van Hem te aanvaarden. Ja, het is nóg steeds zoo: wij verwachten alles van Hem, van Hem alleen! Is dat ook uw deel beste lezer?

U moet daarom met Ruth zeggen: 'Alles wat u zegt, zal ik doen' (vs. 5). U moet bereid zijn om Hem te ontmoeten. Door Woord en Geest wedergeboren, gezalfd, bekleed met de kleren van het heil. Maar ook praktisch Hem waardig te leven in handel en wandel. U moet komen op Zijn dorsvloer. Niet op de dorsvloer van de vreemde. Maar aan

Zijn voeten en Zijn rechten, die Hij op u heeft, erkennend. En rustig wachten op Zijn woord.

Dat is de heerlijke plaats, die wij hier beneden mogen innemen!

Ik zal u rust geven

'Komt tot Mij', heeft de Heere Jezus gezegd, 'allen die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven' (Matt. 11:28). Rust voor het geweten krijgt iedereen, om niet, die met zijn onrust tot Hem komt. Door het bloed van het kruis is de ware rust verworven voor een ieder, die deze rust eenvoudig gelovig zoekt en aanvaardt.

Maar dan vervolgt de Heiland: 'Neemt mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en u zult rust vinden voor uw zielen; want mijn juk is zacht en mijn last is licht'. Rust voor de ziel, voor het hart vindt ieder, die met Jezus onder een juk wandelt; die van Hem leert. De rust voor het geweten wordt ons gegeven, om niet; die hebben we dus alleen te aanvaarden. De rust voor de ziel, voor het hart moeten we zoeken, die vinden we alleen in omgang, in gemeenschap met Hem, die zachtmoedig is en nederig van hart.

En het zal niet lang meer duren of onze Boaz zal Zijn stilzwijgen verbreken. De nacht zal dan plaats maken voor de heerlijke morgen. De eeuwige rust gaan we in!

Daar zijn drie soorten van rust:

1. *Rust voor het geweten*: ons deel door het gaan met onze zonden tot Jezus, en het aanvaarden van de rust, door Hem voor den zondaar op Golgotha aangebracht. 'Vrede laat Ik u!'

2. *Rust voor de ziel*: ons deel doordat we met den Heere Jezus in gemeenschap wandelen en alles Hem overgeven. 'Mijn vrede geef Ik u!'

3. *Rust voor de toekomst*: ons deel, als we weggenomen worden van deze aarde. 'Wij gaan in, in Zijn rust!'

En deze drie soorten van rust heeft onze Silo, onze Rustaanbrenger, ons verworven. Aan de voeten van de ware Boaz in Hem is sterkte! Zijn ze te vinden en wordt ze gevonden. Bij Hem alleen!

De behoefte van ons, Zijn nederige dienstknechten, is, dat Hij Zijn vleugel over ons uitbreid. Hij, onze Losser!

En Zijn antwoord is, dat het gezegend is, onder de vleugels van de Heere de toevlucht te nemen; en dat Hij ons prijst, dat we tot Hem zijn gekomen.

Is het niet iets wonderlijks, de bewijzen van Zijn tevredenheid te ontvangen? Er is voor Zijn hart niets kostbaarders, dan dat wij nederig naar Hem komen, om bij Hem alles te vinden! Dan merkt Hij op, wat Zijn oneindige genade in ons heeft gewerkt. Dan doet Hij ons nieuwe vruchten van genade voortbrengen. En voor al het goede, dat aan het licht treedt, prijst Hij ons, alsof wij het zelf hadden gedaan. Laten we begerig zijn naar de goedkeuring van de Heer, die nooit, zoals lof van mensen dit kan doen, opblaast en tot zelfverheffing brengt!

Ruth verenigde in zich eigenschappen, waarover de apostel Petrus spreekt, en die bewerken, dat 'zij [u] niet werkeloos of onvruchtbaar wat de kennis van onze Heer Jezus Christus betreft' (2 Petr. 1:3-11). 'Voegt ... bij uw geloof de deugd, en bij de deugd de kennis, en bij de kennis de zelfbeheersing, en bij de zelfbeheersing de volharding, en bij de volharding de godsvrucht, en bij de godsvrucht de broederliefde, en bij de broederliefde de liefde'. Al deze dingen waren bij Ruth, en waren overvloedig bij haar. En als gevolg daarvan is haar rijkelijk toegevoegd de ingang in het koninkrijk. Welk een heerlijk voorbeeld voor ons!

Boaz was aangedaan, toen hij zag, hoe Ruth zich openbaarde. Het hart van de Heer verblijdt zich, als Hij zo'n trouw bij de Zijnen opmerkt. Laat ons toch ijverig er naar streven, Hem welbehaaglijk te zijn, en uit Zijn mond een goedkeuring te ontvangen!

De gemeente te Filadelfia (Openb. 3:7-13) ontvangt zo'n goedkeuring. Omdat zij het woord van Jezus bewaart, en, evenals Ruth, volhardt in het wachten op Hem en in het wandelen in praktische heiligheid, zegt de Heere Jezus tot haar: Ik zal alles voor u doen. Hij opent de deur voor haar. Hij bewaart haar voor het uur van de verzoeking. Hij neemt haar tot Zich.

En ieder gelovige persoonlijk kan er van verzekerd zijn, dat hij op dezelfde wijze wordt gezegend, als hij in trouw aan de voeten van de Heer zijn plaats inneemt. 'Wat wij ook bidden, ontvangen wij van Hem, omdat wij zijn geboden bewaren en doen wat voor Hem welbehaaglijk is' (1 Joh. 3:22).

Aldus wachten we dan op de heerlijke morgen, die ook voor ons zal aanbreken! Alle ontberingen zullen spoedig voor ons een einde nemen. Voor iedereen zal het dan openbaar worden, in hoe wij in een nauwe relatie staan tot Jezus. Hij gaf ons, als onderpand van onze erfenis, de Heilig Geest van de belofte. En omdat Hij ons liefheeft, zal Hij niet rusten, tenzij Hij alles voor ons voleindigd heeft.

Het 'vandaag', waarover Naomi spreekt, betekent voor ons: de dagelijkse verwachting van onze Heer. Nog een weinig geduld! Hij komt! Hij is gekomen om voor zo velen rust te zoeken: rust voor het overblijfsel van Israël, rust voor de Gemeente, rust voor elke individuele ziel. De waarde van enkeling is groot in Zijn ogen! Hij moest door Samaria gaan, om daar die ene Samaritaanse te zoeken en te vinden. Zo zoekt Hij ook nu nog de verlorenen: de enkeling en de velen. En straks komt Hij weer voor alle door Hem gezochten, die zich lieten vinden! Dan zal Hij hen invoeren in al wat Hij voor hen bereidde. Dan zal Hij hen voor eeuwig tot Zich nemen, in Zijn onmiddellijke nabijheid. 'Want nog een zeer korte tijd [en] 'Hij die komt, zal komen en niet uitblijven. Maar <mijn> rechtvaardige zal op grond van geloof leven' (Hebr. 10:37, 38).

4. Beloning

Letten op het einde

Er is een geschiedenis uit de tijd van de oude Grieken, die luidt:

> Er was op de markt, onder de velen, die daar hun waren verkochten, een wijze. Deze stond en riep: 'Wijsheid te koop!' Sommigen, die hem niet kenden, lachten. Anderen, die wisten welk een wijze man hij was, begrepen, dat hij een bedoeling had met het aanprijzen van zijn waar, en vroegen om inlichting. Maar de wijze bleef roepen: 'Wijsheid te koop!' Toen wendde zich een vermogend man tot de wijze en vroeg hem voor hoeveel de koop moest worden afgesloten. De wijze noemde een som, en de rijke betaalde. Voor zijn vele geld ontving hij alleen dit woord: 'Let op het einde!'

Als wij soms menen, dat de rijke bekocht was, laat ons dan even nadenken over dit antwoord, dat een schat van wijsheid in zich verbergt.

Ook Gods Woord houdt dit woord van wijsheid de lezer voor.

Als we het boek Job openslaan, is het, alsof God ons toeroept: 'Let op het einde!' Jakobus heeft geschreven: 'Zie, wij prijzen hen gelukkig die volhard hebben. U hebt van de volharding van Job gehoord en

hebt [uit] het einde van [de] Heer gezien dat de Heer vol genegenheid en ontfermend is' (Jak. 5:11).

Asafs voeten waren bijna uitgeweken, toen hij lette op vrede van de goddelozen. Maar toen hij in Gods heiligdommen inging en op hun einde lette, herpakte hij zichzelf (Ps. 73:17).

We moeten de dingen niet alleen van 'boven' leren bezien, maar ook in het licht van de eeuwigheid beschouwen.

'Let op de vrome', zegt David, 'en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn' (Ps. 37:37).

'Het einde van een zaak is beter dan zijn begin', heeft Salomo opgemerkt (Pred. 7:8).

Velen blijven bij het begin staan, en meten alles af naar wat voor ogen is. Dit is niet goddelijk. We moeten leren, de dingen te zien met het 'gezicht van den Almachtige'. Is niet het einde van alle dingen in de handen van de Eeuwige?

Ook in het boek Ruth vinden wij dit wijze woord, dat we op het einde moeten letten. In het begin van dit boek lijkt alles verkeerd te gaan. En we zijn geneigd te denken, dat daarom ook alles wanhopig zal verlopen. Maar hoe anders is het vervolg!

In het begin drie sterfgevallen; drie treurende weduwen; een oude vrouw, die van één dochter afscheid neemt, en die door de andere wordt vergezeld maar armoede en gebrek tegemoet gaat. Maar let op het einde! Een gelukkig echtpaar, een gelukkige moeder en dochter en een gelukkige grootmoeder, met haar kleinzoon op de schoot. Het is voor haar een verkwikking op haar oude dag. Ze kan met anderen

God loven! En in een vergezicht ... een grote koning, voortgekomen uit een geslacht, dat uitgestorven leek!

Het begin van het boek Ruth luidt: 'In de dagen dat de richters leiding gaven aan het volk, gebeurde het dat er hongersnood was in het land'. Het laatste woord van het boek Ruth is een naam: 'David'. Dat veelzeggend! In het broodhuis, waar de honger heerste, zou de man geboren worden, die een herder voor het volk zou zijn!

Laat we dus niet stilstaan bij dat wat voor ogen is, maar biddend afwachten, wat God verder zal doen. Als we op het einde letten, op het einde van de HEERE, dan kunnen we te midden van verdriet, moeite, teleurstelling en gedwongen eenzaamheid, gelukkig en vol overgave onze weg gaan, vol goede verwachting!

Boaz heeft een profetisch woord gesproken, toen hij bij de eerste ontmoeting met Ruth tegen haar zei: 'Moge de HEERE uw daad vergelden, en moge uw loon volkomen zijn van de HEERE, de God van Israël, onder Wiens vleugels u gekomen bent om toevlucht te nemen' (2:12).

Onder de vleugels van de HEERE had Ruth bescherming gezocht. En vindt daar beloning. Wie op God vertrouwt, wordt nooit beschaamd. 'Welzalig de mens van wie de kracht in U is – in hun hart zijn de gebaande wegen ... Zij gaan voort van kracht tot kracht, zij zullen verschijnen voor God in Sion' (Ps. 84:6-8).

Boaz' naam wees er op, dat de sterkte van God is. En van God was de verwachting van Ruth. En daarom liet de Eeuwig-Getrouwe Zich niet onbetuigd. Hij vergold haar rijkelijk. Zijn loon was een volkomen loon. Van de afgoden had zij zich bekeerd om de levende

God te dienen. Met blijdschap had zij alles verlaten voor het volk van God. Zij eerde haar moeder, en werkte ijverig. Zij gehoorzaamde en geloofde. En nu mocht zij ondervinden, dat God niets vergeet van hetgeen we voor Hem zijn en doen. Nu mocht zij ervaren, hoe veilig en goed en rijk gezegend het is, de toevlucht te nemen onder de vleugels van de Heere. In Moab is geen heil; in de wereld geen bescherming. Maar bij de God van Israël alleen is alles te vinden!

De Heere Jezus heeft geweend, toen Jeruzalem zich niet wilde laten bijeenvergaderen zoals een hen haar kuikens bijeenvergadert onder haar vleugels. Wat zijn mensen, die zich onttrekken aan Gods bescherming! Hun begin voorspoedig lijken, maar let op hun einde! Gelukkige mensen, die in alles met de zegen van de Heere willen rekening houden! God geeft hun wat zij behoeven, en voegt er geen smart bij. Let op het einde!

Want God, de Heer, zo goed, zo mild,
Is t' allen tijd een zon en schild;
Hij zal genaad' en ere geven;
Hij zal hun 't goede niet in nood
Onthouden, zelfs niet in de dood,
Die in oprechtheid voor Hem leven.
Welzalig, Heer, die op U bouwt,
En zich geheel aan U vertrouwt. [10]

Naomi heeft ook een profetisch woord gesproken, toen zij tot haar dochter zei: 'die man zal niet rusten, voordat hij vandaag nog deze zaak tot een einde heeft gebracht'. Dat was uitspraak van het geloof.

---

10 Psalm 84:6 berijmt.

En het is niet beschaamd. Veel mensen vinden dat een gedurfde uitspraak; dat twijfel meer siert dan wat zij overmoedige zekerheid noemen. Maar de Schrift spreekt heel anders. De Schrift zegt: '[Het] geloof nu is [de] zekerheid van wat men hoopt, de overtuiging van wat men niet ziet' (Hebr. 11:1). De Schrift zegt, dat men door het geloof begrijpt, wat het verstand niet kan doorgronden.

Twijfel is menselijke zwakheid, het is de vrucht van de zonde, het komt van de grote vijand, die altijd twijfelend spreekt, en aan het twijfelen zoekt te brengen. Het geloof is de hand, die de zegeningen en beloften Gods grijpt en vasthoudt.

Laat toch ieder, die Gods Woord hoort, geloven! En niet uitstellen! Want het geloof stelt niet uit; het spreekt over 'heden' , het handelt onmiddellijk.

Neen, het is niet nederig om te twijfelen en tot later uit te stellen. Velen menen dit. Het is juist het tegenovergestelde. Het is een menselijke mening, die wijzer wil zijn dan God. De ware nederigheid is: vertrouwen op God en Zijn Woord; aannemen wat Hij zegt; vast geloven, dat Hij Zijn beloften vervult, en het zo zal maken, dat alles tot een goed einde komt!

Boaz nam blijkbaar het woord van Naomi over: 'zou ik geen plaats van rust voor je zoeken, waar het je goed zal gaan?' Hij laat Ruth naar huis gaan, neemt alles van haar over en spaart zichzelf daarbij niet. Hij wist, dat Ruth alleen door met hem in verbinding te staan, ware rust zou vinden. En dat voor haar en haar moeder. En daarom rustte hij niet, totdat dit gebeurt was.

Dat is ook zo in geestelijke dingen. De Heer Jezus heeft voor ons heel veel gedaan. Door Zijn zoendood kon Hij ons rust voor het geweten, en rust voor het hart geven. De eerste verkregen we door de kennis van Zijn *werk*, de tweede door de kennis van Zijn *persoon*. Maar de eindrust volgt nog: de rust, die er overblijft voor het volk van God; de rust, die gegeven wordt bij de openbaring van de Heer Jezus van de hemel. Alles heeft Hij volbracht en volbrengt Hij!

De wet op de lossing

In Deuteronomium 25:5-10 vinden wij de wet opgetekend voor het lossen in Israël. Daarin komt ook voor, dat, als een vrouw geen hulp ontving van haar nabestaande, zij zelf in de poort moest gaan, en dit aan de getuigen verkondigen. Wilde deze dan nog niet, ook niet nadat de oudsten er bij hem op hadden aangedrongen, dan moest de vrouw bij hem zijn schoen (het teken van zijn macht) van de voet trekken, in zijn gezicht spugen, (een bewijs van schande, omdat hij zijn Goëlsplicht verzaakte) en getuigen: 'Zo wordt met de man gedaan die het gezin van zijn broer niet wil bouwen'. Dit moeilijke en verachtelijke werd Ruth bespaard. Alles werd buiten Ruth om door Boaz voor haar gereed gemaakt in de poort.

De losser of goël was een merkwaardig figuur in Israël. Hij moest een van zijn naaste bloedverwanten zijn: dus kwamen in aanmerking de eigen broer, dan de oom, de neef, enz. (Lev. 25:48b en 49).

De taak nu van de losser was, wat de verloren zegeningen [11] betreft, de volgende:

1. Een verarmde bloedverwant loskopen, die zich als slaaf aan een vreemde had moeten verkopen. De Israëlieten waren dienstknechten van de Heere, en daarom wilde God niet, dat zij voor altijd slaaf bleven (Lev. 25:39-48).

2. Het erfdeel loskopen van een bloedverwant, die dit door armoede had moeten verkopen. Het land was van de Heere, en daarom wilde God niet, dat de één daarvan overmatig veel zou hebben en de ander niets (Lev. 25:23-25).

3. Het weer doen herleven van de naam van een gestorvene, doordat de Goël huwde met de vrouw van de gestorvene, indien deze zonder mannelijke nakomeling was gestorven. De eerstgeborene uit dat huwelijk werd dan op naam van de gestorvene ingeschreven, en zo werd hij erfgenaam van de gestorvene. Het volk was het eigendom van de Heere, en daarom wilde God niet, dat iemand kinderloos dood uit het volk zou verdwijnen, terwijl zijn erfenis aan anderen zou vervallen (Deut. 25:5, 6).

Het tweede en laatste geval hebben betrekking op in de geschiedenis van Ruth. Het erfdeel van Elimelech was verkocht. En de man van Ruth, de oudste zoon van Elimelech, die in de rechten van zijn vader stond, was kinderloos gestorven. Haar zwager, de tweede zoon van

11 De losser had ook de plicht om gericht uit te oefenen. Hij moest namelijk het bloed lossen, wreken van de doodslag van een bloedverwant. Dit was opgedragen aan de bloedwreker; letterlijk vertaald: Goël van het bloed (Num. 35:19). De meest nabestaande moest ook in dit opzicht voor Gods rechten opkomen.

Elimelech, was ook gestorven. En nu was er niemand om de naam van de gestorvenen in herinnering te houden.

Zo'n huwelijk wordt Leviraats-huwelijk genoemd. Die naam heeft niets te maken met Levi, maar komt af van levir = zwager. De naam duidt dus het huwelijk als een zwager-huwelijk, als een verplicht huwelijk aan.

Boaz in de poort

Boaz nu, die het voor Ruth ging opnemen, ging 's morgens vroeg zitten in de poort, om de zaak van de lossing, hier een dubbel geval, zo snel mogelijk te regelen.

'En zie, de losser over wie Boaz gesproken had, kwam voorbij'. Van hem had hij tegen Ruth gezegd, dat deze nauwer verwant was dan hij. Hij nodigt hem uit, zich bij hem neer te zetten. En hij roept van de oudsten van de stad tien mannen als getuigen, die zich eveneens bij hem neerzetten.

Dan vertelt hij aan de nauwere verwante van Elimelech, dat Naomi haar erfdeel had verkocht, en dat hij geloofde, dat men het voor haar terug moest kopen. Hij gaf hem echter de eerste keus, als de meest nabestaande. Als hij het wilde lossen, dan was het goed. Wilde hij het niet lossen, dan wil Boaz dit weten, omdat er geen andere lossers waren dan zij beiden.

De meest verwante verklaart zich gelijk bereid, in tegenwoordigheid van de getuigen, om het erfgoed te lossen. Maar nu merkt Boaz op, dat dan ook de andere plicht op hem rustte: 'Op de dag dat u het

land van de hand van Naomi koopt, koopt u het ook van Ruth, de Moabitische, de vrouw van de gestorvene, om de naam van de gestorvene over zijn erfelijk bezit in stand te houden' (vs. 5).

De meest naaste verwante zegt, hiertoe niet in staat te zijn, omdat hij bang is, dat dan zijn eigen erfdeel gevaar loopt. Hij was bang dat de kinderen, die Ruth bij hem zou krijgen, en doordat zij dan ook zijn kinderen waren, van hem zouden erven. En dan zou zijn erfdeel ontnomen worden aan de kinderen, die hij al had.

Om nu te laten zien, dat hij afstand deed van elk recht, trok hij zijn schoen (het teken van zijn macht) uit, en gaf die aan zijn naaste, aan Boaz, in tegenwoordigheid van al de getuigen. Dit uittrekken van den schoen was zo ingesteld tot een getuigenis in Israël. In Psalm 60:10 en 108:10 lezen we: 'op Edom zal ik mijn schoen werpen'. Dat wilde zeggen, dat God Edom tot Zijn bezit verklaarde.

'Neemt ú voor uw rekening', sprak de losser, terwijl hij zijn schoen aan Boaz overreikte. 'wat ik zou moeten lossen, want ik kan het niet lossen'.

Daarop zegt Boaz tot de oudsten en al het volk: 'U bent vandaag getuigen dat ik van de hand van Naomi alles gekocht heb wat van Elimelech geweest is, en alles wat van Chiljon en Machlon geweest is. Daarbij neem [12] ik voor mijzelf Ruth, de Moabitische, de vrouw van Machlon, tot vrouw om de naam van de gestorvene over zijn erfelijk bezit in stand te houden, opdat de naam van de gestorvene niet zal worden uitgewist onder zijn broeders en in de poort van zijn woonplaats. U bent vandaag getuigen' (vs. 9, 10).

---

12 Noot HSV: *neem* - Letterlijk: koop.

Al het volk, dat in de plaats was, en de oudsten, antwoordden daarop: 'Wij zijn getuigen. Moge de HEERE deze vrouw, die in uw huis komt, maken als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israël gebouwd hebben. Doe krachtige daden in Efratha en maak uw naam beroemd in Bethlehem. En moge uw huis worden als het huis van Perez, die Tamar aan Juda baarde, door het nageslacht dat de HEERE u uit deze jonge vrouw geven zal'.

Laten we even letten op de merkwaardige dingen hier worden gezegd.

Boaz noemt Chiljon als eerste; hoewel in hoofdstuk 1 vers 2 staat dat Machlon de oudste was. Maar omdat het hem ging om de vrouw van Machlon, noemde hij deze het laatst. Dan spreekt hij over Ruth, de Moabitische. Hoewel het veel makkelijker was het voor hem geweest, deze bijvoeging weg te laten! Het was toch de naam van het vervloekte Moab, dat in Israël zo'n slechte klank had. Maar Boaz schaamde zich niet, Ruths afkomst te vermelden. Hij wist, dat zij er zich ook niet voor schaamde. En in ieders tegenwoordigheid kwam nu uit, hoe Gods genade zich zou uitstrekken over een buitenlandse.

Het volk betuigt zijn instemming met Boaz' woorden. In de verzen die volgen, liggeen een diepere betekenis. Zij spreken zeer tactvol van hun zijde niet over de Moabitische, maar over 'deze vrouw, die in uw huis komt'. En zij wensen haar toe, dat ze mag worden als Rachel en Lea. Ze wensen haar wel niet duizenden miljoenen toe, zoals Rebekka's broer en moeder dit uitspraken. Maar in hun bede ligt toch het verkrijgen van een sterk geslacht, het bouwen van een familie. Nog meer komt dit uit, als zij wensen, dat Boaz' huis mag worden als dat van Perez, uit wie twee geslachten zijn ontsproten (Num. 26:21). Dit is in de geslachtsregisters een zeldzaamheid. En

er is nog iets. In hun wensen noemen ze Rachel het eerst. En ook vermelden ze Thamar. Was Rachel niet de geliefde van Jakob geweest? Welnu, ook dit huwelijk was zo echt een huwelijk uit liefde. Hoewel het gesloten werd, om te voldoen aan de rechten van de HEERE. En Thamar? Juda had gezondigd door een Kanaänitische vrouw te nemen. Bij haar kreeg hij drie zonen, en één van deze nam Thamar tot vrouw. Hij stierf kinderloos, en de tweede, die met Thamar een leviraatshuwelijk aanging, stierf ook kinderloos. Toen wilde Juda zijn derde zoon niet aan Thamar geven, en Thamar gebruikte daarop een list. Zij verleidde Juda, zonder dat hij haar herkende, en hieruit werd Perez geboren. Waarom noemde nu het volk niet alleen Perez, maar ook Thamar? Om de tegenstelling te doen zien. Boaz deed zo geheel anders dan Juda. Hij was niet onwillig. Hij nam vrijwillig de taak, voor hem bestemd, op zich. En rijke zegeningen zouden daardoor zijn deel zijn. Want kwamen die in genade over Perez, nog meer zouden ze over hem komen vanwege zijn trouw. En bovendien: Boaz was uit een van de geslachten van Perez, zoals blijkt uit het geslachtsregister, hetwelk dit laatste hoofdstuk van Ruth ons geeft. Wat een genade kwam over de familie van Boaz! Eerst in Thamar, dan in Perez, vervolgens in Rachab, zijn moeder, nu in Ruth, zijn vrouw!

Zo volbracht dan Boaz, de volgende losser, beide plichten van de losser, en was daarom een volkomen Goël. Hij had goed gehandeld in alles. Mocht hij ook verder krachtig handelen in Efratha, en zijn naam beroemd maken in Bethlehem!

Dit alles vond met grote plechtigheid plaats! De oudsten van de stad zaten in de poort, op het plein tussen de binnen- en

buitenstadspoort, op hun rechter-stoelen, en het hele volk was in zijn vertegenwoordigers getuige van de besluiten, die genomen werden als voor Gods aangezicht!

De naaste bloedverwant

Dit alles heeft ook een geestelijke betekenis. De naaste bloedverwant van Israël was de wet. De wet had inderdaad op Israël de oudste rechten. Maar de wet eist, en geeft niet. De wet was niet in staat om Israël te herstellen in zijn erfdeel, en evenmin kon zij het dode volk levend maken. Het schuldige volk had juist door wetsovertreding de dood over zich gehaald. Nu kan de wet geen werken van genade op zich nemen; dan zou de wet geen wet meer zijn. De tien geboden kunnen wel getuigen, maar niet helpen.

Evenwel zit de krachteloosheid niet in de wet, maar in hen, tot wie zij zich richt. De wet heeft het recht iets te verwachten van den Maar deze is onmachtig te doen, wat zij rechtens eist.

Daarom moet er een andere Losser komen. De wet geeft haar rechten over aan deze. De wet verklaart de 'tweede man' geschikt om het werk van genade te volbrengen. Het is de 'Boaz' , 'de Sterke'.

Is niet de Messias tot het volk Israëls gekomen, om alles voor het volk op Zich te nemen? Maar wat een moeilijke weg moest Hij gaan! Jesaja zegt, dat Hij pas 'nageslacht' zou zien, nadat Hij 'Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben' (Jes. 53:10).

De wet zei, dat geen Moabitische, niet tot in het tiende geslacht, in de vergadering van de HEERE mocht komen (Deut. 23:3). De vloek

van de wet rustte op de Moabieten. De wet kon dus een Moabitische wel buiten het volk houden, maar er niet inbrengen.

Maar de genade kan helpen. Die neemt de hopeloosheid van de situatie weg. Die offert zichzelf op in de persoon van Boaz. 'Zo nam Boaz Ruth en zij werd hem tot vrouw' (vs. 13).

Het overblijfsel

Als Christus de wan ter hand genomen, en Zijn dorsvloer gezuiverd zal hebben, dan zal Hij genadig door Zijn macht het overblijfsel verlossen. Van dat overblijfsel Israëls in de toekomst is Ruth een treffend beeld. Dat overblijfsel toch heeft alle rechten op de beloften Gods verbeurd. Daarom juist is Ruth, de buitenlandse, de Moabitische, de vrouw zonder rechten, een passende voorstelling ervan. Maar het overblijfsel wordt aangenomen door genade, als het zich één verklaard heeft met het verstrooide Israël. En dan zullen over dat overblijfsel alle zegeningen komen, waarvan de vereniging van Ruth met Boaz maar een zwak beeld is.

'Want u zult zich rechts en links uitbreiden, uw nageslacht zal de heidenvolken in bezit nemen en de verlaten steden bevolken. Wees niet bevreesd, want u zult niet beschaamd worden; word niet rood van schaamte, want u zult niet te schande worden. Ja, u zult de schande van uw jeugd vergeten, en niet meer denken aan de smaad van uw weduwschap. Want uw Maker is uw Man, HEERE van de legermachten is Zijn Naam, en uw Verlosser (Losser) is de Heilige van Israël, de God van heel de aarde zal Hij genoemd worden. Want

als een verlaten vrouw, een bedroefde van geest, roept de HEERE u, de vrouw van de jeugd, die afgewezen was, zegt uw God' (Jes. 54:3-6).

Daarin is Ruth zo'n treffend beeld voor het overblijfsel in de toekomst. Zoals Naomi, de weduwe, dat is van het hele Joodse volk. Dat volk heeft als het ware voor een tijd zijn God verloren. Het is nu de 'Niet-Geliefde'. Het heeft de erfenis verspeeld, en doolt buiten het land. Maar teruggekeerd en één gemaakt met Ruth, wordt het door de ware Boaz, de Messias, gezegend!

'Tegen u zal niet meer gezegd worden: verlatene, en tegen uw land zal niet meer gezegd worden: woestenij, maar u zult genoemd worden: Mijn welgevallen is in haar, en uw land: getrouwde' (Jes. 62:4).

Maar niet alleen voor het overblijfsel van Israël en voor het hele Joodse volk heeft deze geschiedenis een profetische bedoeling. Ze is ook van toepassing op alle mensen, op Joden en heidenen in de genadetijd, op alle naam-Christenen. Want Christus, die als nabestaande tot Israël tot de mensen kwam, heeft Zich in genade aangeboden aan allen. Miljoenen mogen de vruchten plukken van Zijn verlossingswerk. Boaz is een beeld van Christus, die alles wat Hij bezat overhad voor allen, om allen voor Zich te winnen. En zij, die Hem zoeken, die zich vertrouwend tot Hem keren, onder de genadige leiding Gods, vinden in Hem hun Losser.

De wet kan ons niet helpen. Zij kan aan doden het leven niet geven. Maar de opgestane Christus verenigd ons in het leven met Zichzelf. In volheid van genade heeft de Zoon van God voldaan aan al de eisen van de gerechtigheid van God door Zijn offerande.

Paulus schrijft aan de Korinthiërs: 'want ik heb u aan één man verloofd om u als een reine maagd voor Christus te stellen' (2 Kor. 11:2). Uit de duisternis zijn wij, gelovigen in Christus, gebracht tot Gods wonderbaar licht. Als vreemden, die nergens aanspraak op hadden, zijn wij aangenomen. En zo met Christus verenigd, als een maagd, die aan een man verloofd wordt. Wat een Verlosser is onze Losser! Wat een genade viel ons ten deel! God zij lof en aanbidding!

Wat zal Ruth gejubeld hebben, toen bleek, dat die man niet gerust had, maar alles op zich had genomen ten behoeve van haar en haar erfdeel!

De grote genade van God

De geschiedenis van Israël begon als het ware opnieuw. Rachel, de vrouw van de eerste keuze, van Jakob, voor wie hij zo lang had gediend, wordt het eerst genoemd. En dan Lea. En de aartsvaders worden gezien. En Perez wordt genoemd om op de uitbreiding in geslachten te wijzen en tegelijk aan Gods genade te herinneren. Efratha en Bethlehem zouden getuige zijn, toen en later, van Gods genade over de buitenlandse. Groot was Gods genade over haar!

Boaz noemt haar 'Ruth, de Moabitische', hoewel zij toch door het huwelijk met Machlon haar nationaliteit had verloren. Maar Boaz denkt aan haar afkomst en schaamt er zich niet voor. Een Moabitische verenigd met Boaz, opgenomen in het geslacht van David en van Christus! Groot was Gods genade over haar!

De Heere gaf haar een zoon. En de vrouwen zeiden tegen Naomi: 'Geloofd zij de Heere, Die niet heeft nagelaten om u vandaag een losser te geven. Moge zijn naam beroemd worden in Israël! Hij zal er voor u zijn om u te verkwikken en u in uw ouderdom te onderhouden. Want uw schoondochter, die u liefheeft, heeft hem gebaard, zij die beter voor u is dan zeven zonen. En Naomi nam het kind en zette het op haar schoot. En zij werd zijn verzorgster' (vs. 15, 16). Haar dochter had haar lief, was haar zoveel waard, meer dan zeven zonen, en nu kreeg ze door haar deze kleinzoon! Geloofd zij de Heere! Een troost op haar oude dag was deze jongen. Een verkwikker van haar leven; ze werd weer jong. En zijn naam zou vermaard worden in Israël. De buurvrouwen zeiden: 'Bij Naomi is een zoon geboren'. Het lijkt of het haar kind was. En in overeenstemming met allen noemden zij zijn naam 'Obed', hetwelk zeggen wil dienstknecht. Want daarin zou zijn grootheid en zijn eer liggen. Dienen wilde de grootmoeder, de vader, de moeder. En dienen zou de zoon. En dienen zou de zoon van de zoon, Isaï. En dienen zou de achterkleinzoon David. En ... dienen zou de grote Zoon van David!

'Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven!' (Jes. 9:5). Dat is de jubeltoon van Jesaja, in naam van het volk. En het zal blijken, dat Hij, die als dienstknecht op aarde wandelde, eenmaal de heerschappij op Zijn schouder zal dragen. Zijn naam is 'Wonderlijk, Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst'. Dat is de Losser van Israël. Dat is ook onze Losser, onze Verlosser. Tot Hem moeten allen komen, die rust zoeken. Hij-Zelf heeft rust. En .... Hij geeft ook rust.

Laten wij instemmen met de lofzang, Hem ter ere!

‘Ik weet echter: mijn Verlosser (mijn Losser, mijn Goël) leeft!’ riep Job uit (Job 19:25), te midden van zijn grote verdrukking. Dat was zijn geloof in het zwaarste lijden. En Isaac da Costa (1798-1860) de uit Israël geredde, die bij de Gemeente werd gevoegd - heeft een lied gezongen voor zijn ‘Goël’, een lied, dat wij met volle instemming hem nazingen:

In d’ Eniggeboren’ keert God tot ons weder,
in d’ Eniggeboren’, Zijn uitgedrukt Beeld!
Die Een’ge... Zijn hand heeft mijn ogen bestreken,
en ’t hartenbewindsel des ongeloofs viel.

Mijn Redder, mijn Goël, mijn Zondenvernieler,
mijn Meester, mijn Heiland, mijn Heer’ en mijn God!
mijn Onheilverwinner, mijn Levensbezieler!
Gezegend, geheiligd, beslist is mijn lot!
Voor U wil ik strijden, voor U wil ik lijden,
voor U wil ik d’ aarde doorgalmen van lof!
Aan U wil ik adem en levenskracht wijden,
tot d’ engel des levens [13] mij slaak’ [14] uit dit stof!

13 In tegenstelling tot de Malach haMawet (engel des doods), die volgens de Joden de ziel uit het lichaam wegneemt

14 slaken = losmaken